

392L0043

22.7.92

EUROOPAN YHTEISÖJEN VIRALLINEN LEHTI

N:o L 206/7

## NEUVOSTON DIREKTIIVI 92/43/ETY,

annettu 21 päivänä toukokuuta 1992,

## luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta

EUROOPAN YHTEISÖJEN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan talousyhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 130 s artiklan,

ottaa huomioon komission ehdotuksen<sup>(1)</sup>,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin lausunnon<sup>(2)</sup>,

ottaa huomioon talous- ja sosiaalikomitean lausunnon<sup>(3)</sup>,

sekä katsoo, että

ympäristön laadun säilyttäminen, suojelu ja parantaminen, johon kuuluu luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelu, on yhteisön noudattaman yleisen edun mukainen, perustamissopimuksen 130 r artiklassa määrätty ensisijainen tavoite,

Euroopan yhteisöjen toimintaohjelmassa ympäristöalan toimenpiteiksi (1987–1992)<sup>(4)</sup> säädetään luonnon ja luonnonvarojen suojelua koskevista säännöksistä,

tämän direktiivin ensisijaisena tavoitteena on edistää luonnon monimuotoisuuden säilyttämistä, ottaen huomioon taloudelliset, sosiaaliset, sivistykselliset ja alueelliset vaatimukset, ja direktiivi edistää yleistä kestävän kehityksen tavoitetta; luonnon monimuotoisuuden säilyttäminen saattaa tietyissä tapauksissa vaatia ihmisen toimenpiteiden ylläpitämistä ja jopa niiden kannustamista,

luontotyyppit huononevat jatkuvasti jäsenvaltioiden Euroopassa olevilla alueilla ja yhä useampi luonnonvarainen laji on vakavasti uhanalainen; uhanalaiset elinympäristöt ja lajit ovat osa yhteisön luonnon perintöä ja niihin kohdistuvat uhat ovat usein maiden rajat ylittäviä, joten elinympäristöjen ja lajien suojelemiseksi on tarpeen toteuttaa toimenpiteitä yhteisön tasolla,

kun otetaan huomioon tiettyihin luontotyypeihin ja tiettyihin lajeihin kohdistuvat uhat, on tarpeen määritellä ne ensisijaisesti suojeltaviksi, jotta niiden suojeluun tähtäävät toimenpiteet voidaan panna nopeasti täytäntöön,

yhteisön tärkeinä pitämien luontotyyppien ja lajien suotuisan suojelun tason saattamiseksi ennalleen tai sen säilyttämiseksi on tarpeen osoittaa erityisten suojelutoimien alueita yhtenäisen eurooppalaisen ekologisen verkoston aikaansaamiseksi määritellyn aikataulun mukaisesti,

kaikki osoitetut alueet, mukaan lukien luokitellut tai myöhemmin luokiteltavat alueet sekä luonnonvaraisten lintujen suojelusta 2 päivänä huhtikuuta 1979 annetun neuvoston direktiivin 79/409/ETY<sup>(5)</sup> mukaiset erityisten suojelutoimien alueet on liitettävä yhtenäiseen eurooppalaiseen ekologiseen verkostoon,

kullakin osoitetulla alueella olisi pantava täytäntöön tarvittavat toimenpiteet, jotka tähtäävät tarkoitettuihin suojelutavoitteisiin,

jäsenvaltiot tekevät ehdotuksen erityisten suojelutoimien alueiksi soveltuvista alueista, mutta on kuitenkin säädettävä menettelystä, jolla poikkeustapauksissa voidaan suojelualueeksi osoittaa sellainen alue, jota jäsenvaltio ei ole ehdottanut, mutta jota yhteisö pitää olennaisen tärkeänä joko ensisijaisesti suojeltavan luontotyyppin tai lajin säilymisen tai eloonjäämisen kannalta,

suunnitelmat tai ohjelmat, joilla voidaan vaikuttaa merkittävästi suojelualueeksi osoitetun tai myöhemmin osoitettavan alueen suojeluun, on arvioitava asianmukaisella tavalla,

yhteisön tärkeinä pitämien ensisijaisesti suojeltavien luontotyyppien ja lajien suojelua suosivien toimenpiteiden toteuttaminen on kaikkien jäsenvaltioiden yhteisellä vastuulla; tämä voi kuitenkin muodostaa joillekin jäsenvaltioille liian suuren taloudellisen taakan, kun otetaan huomioon se, että nämä luontotyyppit ja lajit ovat jakaantuneet yhteisössä epätasaisesti sekä se, että saastuttaja maksaa -periaatetta voidaan soveltaa ainoastaan rajoitetusti luonnonuojelua koskevassa erityistapauksessa,

tämän vuoksi on sovittu, että tässä poikkeustapauksessa olisi säädettävä yhteisrahoituksesta käytössä olevien varojen rajoissa yhteisön päätösten mukaisesti,

(<sup>1</sup>) EYVL N:o C 247, 21.9.1988, s. 3, EYVL N:o C 195, 3.8.1990, s. 1

(<sup>2</sup>) EYVL N:o C 75, 20.3.1991, s. 12

(<sup>3</sup>) EYVL N:o C 31, 6.2.1991, s. 25

(<sup>4</sup>) EYVL N:o C 328, 7.12.1987, s. 1

(<sup>5</sup>) EYVL N:o L 103, 25.4.1979, s. 1. Direktiivi sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna direktiivillä 91/244/ETY (EYVL N:o L 115, 8.5.1991, s. 41).

maankäytön suunnittelun ja kehittämispolitiikan olisi kannustettava sellaisten maiseman piirteiden hoitoa, jotka ovat merkittäviä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston kannalta,

tässä direktiivissä tarkoitettujen luontotyyppien ja lajien suojelun tasoa koskeva seurantajärjestelmä olisi toteutettava,

direktiivin 79/409/ETY täydentämiseksi olisi säädettävä tiettyjen eläin- ja kasvilajien yleisestä suojelujärjestelmästä; olisi säädettävä tiettyjä lajeja koskevista hoitotoimenpiteistä, jos niiden suojelun taso sitä edellyttää, mukaan lukien tiettyjen pyydystämistä ja tappamista koskevien menetelmien kieltäminen samalla kun säädetään myös tietyin edellytyksin myönnettävästä poikkeusmahdollisuudesta,

komissio laatii säännöllisin väliajoin jäsenvaltioiden sille antamiin tietoihin perustuvan yhteenvetoselvityksen tämän direktiivin mukaisesti toteutettujen kansallisten säädösten soveltamisesta tämän direktiivin käyttöönoton varmistamiseksi,

tieteellisen ja teknisen tietämyksen parantaminen on välttämätöntä tämän direktiivin täytäntöönpanemiseksi ja tämän vuoksi olisi kannustettava tarvittavaa tutkimusta ja tieteellistä työtä,

tekniikan ja tieteen kehityksen vuoksi on tarpeen mahdollistaa liitteiden mukauttaminen siihen; olisi säädettävä menetelystä, jolla neuvosto muuttaa näitä liitteitä,

on perustettava sääntelykomitea, joka avustaa komissiota tämän direktiivin täytäntöönpanossa, erityisesti yhteisön yhteisrahoituksesta päätettäessä,

olisi säädettävä täydentävistä toimenpiteistä, joilla säännellään tiettyjen luontaisten eläin- ja kasvilajien uudelleenistutamista ja epäluontaisten lajien mahdollista istuttamista, ja

tämän direktiivin tavoitteisiin liittyvä koulutus ja yleinen tiedottaminen ovat välttämättömiä sen tehokkaan täytäntöönpanon varmistamiseksi,

ON ANTANUT TÄMÄN DIREKTIIVIN:

## Määritelmät

### 1 artikla

Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

a) *'suojelella'* toimenpidetä, jota luontotyyppien ja luonnonvaraisten eläin- ja -kasvikantojen suotuisan suojelun tason säilyttäminen tai ennalleen saattaminen e ja i kohdan merkityksessä edellyttää;

b) *'luontotyypeillä'* maa- ja vesialueita, joita luonnehtivat maantieteelliset, abioottiset ja bioottiset ominaisuudet ja jotka ovat joko luonnontilaisia tai puolittain luonnontilaisia;

c) *'yhteisön tärkeinä pitämällä luontotyypeillä'* niitä 2 artiklassa tarkoitettuja alueita:

i) jotka ovat uhanalaisia niiden luontaisella levinneisyysalueella

tai

ii) joiden luontainen levinneisyysalue on pieni niiden taantumisen tai luontaisesti rajoittuneen alueen vuoksi

tai

iii) joissa on edustavia esimerkkejä yhden tai useamman seuraavan viiden luonnonmaantieteellisen alueen luonteenomaisista ominaisuuksista: alppivyöhyke, Atlantin vyöhyke, mannervyöhyke, Makronesian vyöhyke ja Välimeren vyöhyke.

Nämä luontotyypit luettelaa tai ne voidaan luettelaa liitteessä I;

d) *'ensisijaisesti suojeltavilla luontotyypeillä'* luontotyyppien, jotka ovat uhanalaisia ja jotka esiintyvät 2 artiklassa tarkoitettulla alueella, ja joiden suojelusta yhteisö on erityisvastuussa, kun otetaan huomioon niiden luontaisen levinneisyysalueen osuus jäsenvaltion 2 artiklassa tarkoitettua alueesta. Nämä ensisijaisesti suojeltavat luontotyypit on merkitty liitteessä I tähdellä(\*);

e) *'luontotyyppien suojelun tasolla'* eri tekijöiden yhteisvaikutusta, joka koskee luontotyyppiä ja sillä luonteenomaisia lajeja ja joka voi vaikuttaa alueen luontaiseen levinneisyyteen, rakenteeseen ja toimintoihin pitkällä aikavälillä sekä sille luonteenomaisten lajien eloonjäämiseen pitkällä aikavälillä, 2 artiklassa tarkoitettulla alueella.

Luontotyyppien "suojelun taso" katsotaan "suotuisaksi" jos:

— sen luontainen levinneisyys sekä alueet, joilla sitä esiintyy tällä alueella ovat vakaita tai laajenemassa

ja

— erityinen rakenne ja erityiset toiminnot, jotka ovat tarpeen sen säilyttämiseksi pitkällä aikavälillä, ovat olemassa ja säilyvät todennäköisesti ennakoitavissa olevassa tulevaisuudessa

ja

— alueelle luonteenomaisten lajien suojelun taso on suotuisa i kohdassa tarkoitettulla tavalla;

f) *'lajin elinympäristöllä'* erityisten abioottisten ja bioottisten tekijöiden avulla määriteltä ympäristöä, jossa laji elää jossakin elinkaarensa vaiheessa;

g) *'yhteisön tärkeinä pitämällä lajeilla'* niitä lajeja, jotka ovat 2 artiklassa tarkoitettulla alueella:

i) uhanalaisia, lukuun ottamatta niitä lajeja, joiden luontainen levinneisyys tällä alueella on rajallinen ja jotka eivät ole uhanalaisia tai vaaraantuneita läntisellä palearktisella alueella,

tai

ii) vaarassa, eli niiden siirtyminen uhanalaisten lajien ryhmään on todennäköistä lähitulevaisuudessa, jos uhan aiheuttaneet tekijät pysyvät ennallaan,

tai

iii) harvinaisia, eli niiden kannat ovat pieniä ja, vaikka ne eivät olisikaan tällä hetkellä uhanalaisia tai vaaraantuneita, ne saattavat tulla sellaisiksi. Näitä lajeja on rajoitetuilla maantieteellisillä alueilla tai ne ovat levinneet hajanaisesti suuremmalle alueelle,

tai

iv) paikallisia ja vaativat erityishuomiota elinympäristönsä erityisluonteen vuoksi ja/tai sellaisten mahdollisten seurausten vuoksi, joita niiden hyödyntämisellä voi olla niiden suojelun tasolle.

Nämä lajit luetellaan tai ne voidaan luetella liitteessä II ja/tai liitteessä IV tai V;

h) *'ensisijaisesti suojeltavilla lajeilla'* g alakohdan i alakohdassa tarkoitettuja lajeja, joiden suojelusta yhteisö on erityisvastuussa, kun otetaan huomioon niiden luontaisen levinneisyysalueen sen osuuden merkitys, joka kuuluu 2 artiklassa tarkoitettuun alueeseen. Nämä ensisijaisesti suojeltavat lajit on merkitty liitteessä II tähdellä(\*);

i) *'lajin suojelun tasolla'* eri tekijöiden yhteisvaikutusta, joka voi vaikuttaa lajin kantojen levinneisyyteen ja lukuisuuteen pitkällä aikavälillä 2 artiklassa tarkoitettulla alueella;

”Suojelun taso” katsotaan ”suotuisaksi” kun:

— kyseisen lajin kannan kehittymistä koskevat tiedot osoittavat, että tämä laji pystyy pitkällä aikavälillä selviytymään luonnollisten elinympäristöjensä elinkelpoisena osana,

ja

— lajin luontainen levinneisyysalue ei pienene eikä ole vaarassa pienenemään ennakoitavissa olevassa tulevaisuudessa,

ja

— lajin kantojen pitkäaikaiseksi säilymiseksi on ja tulee todennäköisesti olemaan riittävän laaja elinympäristö;

j) *'alueella'* maantieteellisesti määriteltyä aluetta, joka on selvästi rajattu;

k) *'yhteisön tärkeänä pitämällä alueella'* aluetta, joka luonnonmaantieteellisellä alueella tai alueilla, joihin se kuuluu, edistää merkittävästi liitteessä I olevan luontotyyppin tai liitteessä II olevan lajin suotuisan suojelun tason säilyttämistä tai ennalleen saattamista ja joka voi myös edistää merkittävästi 3 artiklassa tarkoitettua ”Natura 2000:n” yhtenäisyyttä, ja/tai edistää osaltaan merkittävästi luonnon monimuotoisuuden säilyttämistä kyseisellä luonnonmaantieteellisellä alueella tai alueilla.

Laajoilla alueilla elävien eläinlajien osalta yhteisön tärkeänä pitämät alueet vastaavat näiden lajien luontaisella levinneisyysalueella paikkoja, joissa on lajien elämälle ja lisääntymiselle välttämättömät fyysiset tai biologiset tekijät;

l) *'erityisten suojelutoimien alueella'* jäsenvaltioiden lainsäädännöllisellä, hallinnollisella ja/tai sopimusoikeudellisella toimenpiteellä osoittamaa yhteisön tärkeänä pitämää aluetta, joilla sovelletaan niiden luontotyyppien ja/tai niiden lajien kantojen, joille alue on osoitettu, suotuisan suojelun tason säilyttämistä tai ennalleen saattamista koskevia tarvittavia suojelutoimenpiteitä;

m) *'yksilöllä'* kaikkia liitteessä IV ja liitteessä V lueteltuja eläviä tai kuolleita eläin- ja kasvilajeja, niiden osia tai näistä lajeista valmistettuja tuotteita sekä kaikkia muita tavaroita, jotka mukana seuraavan asiakirjan, pakkauksen, merkin tai nimilapun tai muiden seikkojen perusteella näyttävät olevan näiden eläin- tai kasvilajien osia tai näistä eläin- tai kasvilajeista valmistettuja tuotteita;

n) *'komitealla'* 20 artiklan mukaisesti perustettua komiteaa.

## 2 artikla

1 Tämän direktiivin tavoitteena on edistää luonnon monimuotoisuuden säilymistä suojelemalla luontotyyppejä ja luonnonvaraista eläimistöä ja kasvistoa jäsenvaltioiden sillä Euroopassa olevalla alueella, jossa perustamissopimusta sovelletaan.

2 Tämän direktiivin mukaisesti toteutetuilla toimenpiteillä pyritään varmistamaan yhteisön tärkeänä pitämien luontotyyppien ja luonnonvaraisen eläin- ja kasvilajien suotuisan suojelun tason säilyttäminen tai sen ennalleen saattaminen.

3 Tämän direktiivin mukaisesti toteutetuilla toimenpiteillä otetaan huomioon taloudelliset, sosiaaliset ja sivistykselliset vaatimukset sekä alueelliset ja paikalliset erityispiirteet.

## Luontotyyppien ja lajien elinympäristöjen suojelu

## 3 artikla

1 Perustetaan erityisten suojelutoimien alueiden yhtenäinen eurooppalainen ekologinen verkosto, ”Natura 2000”. Tämän verkoston avulla, joka koostuu alueista, joilla

on liitteessä I lueteltuja luontotyypppejä ja liitteessä II lueteltujen lajien elinympäristöjä, on varmistettava kyseisten luontotyyppien ja lajien elinympäristöjen suotuisan suojelun tason säilyttäminen tai tarvittaessa ennalleen saattaminen niiden luontaisella levinneisyysalueella.

Natura 2000 -verkostoon kuuluvat myös jäsenvaltioiden direktiivin 79/409/ETY säännösten mukaisesti luokittelemat erityisten suojelutoimien alueet.

2 Kunkin jäsenvaltion on edistettävä Natura 2000:n aikaansaamista siinä suhteessa kuin sen alueella esiintyy 1 kohdassa tarkoitettuja luontotyypppejä ja lajien elinympäristöjä. Jäsenvaltion on tätä varten osoitettava 4 artiklan mukaisesti alueita erityisten suojelutoimien alueiksi ottaen huomioon 1 kohdassa tarkoitettut tavoitteet.

3 Jäsenvaltioiden on, missä ne katsovat tarpeelliseksi, pyrittävä parantamaan Natura 2000:n ekologista yhtenäisyyttä säilyttämällä ja tarvittaessa kehittämällä 10 artiklassa mainittuja maiseman piirteitä, jotka ovat erityisen merkittäviä luonnonvaraisen elämistön ja kasviston kannalta.

#### 4 artikla

1 Jokaisen jäsenvaltion on laadittava liitteessä III (1 vaihe) vahvistettujen perusteiden ja asianmukaisen tieteenlisen tietämyksen perusteella luettelo alueista, josta ilmenee, mitä liitteen I luontotyypppejä ja liitteen II luontaisia lajeja sen kansallisella alueella olevilla alueilla on. Laajoilla alueilla elävien eläinlajien osalta nämä alueet vastaavat näiden lajien luontaisella levinneisyysalueella paikkoja, joissa on niiden elämälle ja lisääntymiselle välttämättömät fyysiset tai biologiset tekijät. Laajoilla alueilla elävien vesieläinlajien osalta näitä alueita koskeva luettelo laaditaan ainoastaan, jos voidaan selvästi määrittää alue, jossa on niiden elämälle ja lisääntymiselle välttämättömät fyysiset ja biologiset tekijät. Jäsenvaltioiden on tarvittaessa ehdotettava tämän luettelon mukauttamista 11 artiklassa tarkoitettun seurannan tuloksiin.

Luettelo on toimitettava komissiolle kolmen vuoden kuluessa tämän direktiivin tiedoksiantamisesta yhdessä kutakin aluetta koskevien tietojen kanssa. Näihin tietoihin kuuluu alueen kartta, nimi, sijainti ja laajuus sekä liitteessä III (1 vaihe) eriteltyjen perusteiden soveltamisesta saadut tiedot, ja ne on toimitettava lomakkeella, jonka komissio on valmistellut 21 artiklassa tarkoitettun menettelyn mukaisesti.

2 Komissio laatii yhteisymmärryksessä kunkin jäsenvaltion kanssa ja niiden esittämien luetteloiden pohjalta liitteessä III (2 vaihe) vahvistettujen perusteiden mukaan kaikkien 1 artiklan c alakohdan iii alakohdassa mainittujen niiden luonnonmaantieteellisen alueen osalta ja 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitettun aluekokonaisuuden osalta luonnoksen yhteisön tärkeinä pitämien alueiden luetteloksi, josta ilmenevät alueet, joilla on yksi tai useampia ensisijaisesti suojeltavia luontotyypppejä tai yksi tai useampia ensisijaisesti suojeltavia lajeja.

Jäsenvaltiot, joiden ilmoittamat yhden tai useampia ensisijaisesti suojeltavia luontotyypppejä tai lajeja sisältävät alueet käsittävät yli 5 prosenttia sen alueesta, voivat yhteisymmärryksessä komission kanssa pyytää, että liitteessä

III (2 vaihe) lueteltuja perusteita sovelletaan joustavammin niiden alueella olevien, yhteisön tärkeinä pitämien alueiden verkostoa valittaessa.

Komissio hyväksyy 21 artiklassa tarkoitettua menettelyä noudattaen luettelon valituista yhteisön tärkeinä pitämistä alueista, joilla on yksi tai useampia ensisijaisesti suojeltavia luontotyypppejä ja yksi tai taikka useampia ensisijaisesti suojeltavia lajeja.

3 Edellä 2 kohdassa mainittu luettelo laaditaan kuuden vuoden kuluessa tämän direktiivin tiedoksiantamisesta.

4 Kun yhteisön tärkeänä pitämä alue on hyväksytty 2 kohdassa säädettyä menettelyä noudattaen, kyseisen jäsenvaltion on muodostettava tämä alue erityisten suojelutoimien alueeksi mahdollisimman nopeasti ja viimeistään kuuden vuoden kuluessa määrittäen toteamisjärjestyksen sen perusteella, miten merkittäviä alueet ovat liitteessä I olevan luontotyyppin tai liitteessä II olevan lajin suotuisan suojelun tason säilyttämisen tai ennalleen saattamisen ja Natura 2000:n yhtenäisyyden kannalta sekä alueita uhkaavan huononemisen tai häviämisen perusteella.

5 Kun alue on merkitty 2 kohdan kolmannessa alakohdassa tarkoitettuun luetteloon, sitä koskevat 6 artiklan 2, 3 ja 4 kohdan säännökset.

#### 5 artikla

1 Jos komissio toteaa poikkeustapauksessa, että 4 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua kansallisesta luettelosta puuttuu alue, jolla on ensisijaisesti suojeltava luontotyyppi tai laji ja joka asian kannalta merkityksellisen ja luotettavan tieteellisen tietämyksen perusteella vaikuttaa välttämättömältä tämän ensisijaisesti suojeltavan luontotyyppin säilymiselle tai ensisijaisesti suojeltavan lajin eloonjäämiselle, jäsenvaltio ja komissio aloittavat kahdenvälisen neuvottelumenettelyn käyttämiensä tieteellisten tietojen vertaamiseksi.

2 Jos erimielisyyttä ei ole ratkaistu neuvotteluajana, joka on enintään kuusi kuukautta, komissio toimittaa neuvostolle ehdotuksen alueen valitsemisesta yhteisön tärkeänä pitämäksi alueeksi.

3 Neuvosto päättää asiasta yksimielisesti kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun asia on pantu neuvostossa vireille.

4 Neuvotteluajana ja neuvoston päätöstä odotettaessa kyseistä aluetta koskevat 6 artiklan 2 kohdan säännökset.

#### 6 artikla

1 Jäsenvaltioiden on toteutettava erityisten suojelutoimien alueilla tarvittavat suojelutoimenpiteet ja laadittava tarvittaessa tarkoituksenmukaisia käyttösuunnitelmia, jotka koskevat erityisesti näitä alueita tai jotka sisältyvät muihin kehityssuunnitelmiin, sekä tarpeellisia lainsäädännöllisiä, hallinnollisia tai sopimusosikeudellisia toimenpiteitä, jotka vastaavat liitteen I luontotyyppien ja liitteessä II esitettyjen lajien ekologiaa vaatimuksia alueilla.

2 Jäsenvaltioiden on toteutettava erityisten suojelutoimien alueilla tarpeellisia toimenpiteitä luontotyyppien ja lajien elinympäristöjen heikentymisen sekä niitä lajeja koskevien häiriöiden estämiseksi, joita varten alueet on osoitettu, siinä määrin kuin nämä häiriöt saattaisivat vaikuttaa merkittävästi tämän direktiivin tavoitteisiin.

3 Kaikki suunnitelmat tai hankkeet, jotka eivät liity suoranaisesti alueen käyttöön tai ole sen kannalta tarpeellisia, mutta saattavat vaikuttaa tähän alueeseen merkittävästi joko erikseen tai yhdessä muiden suunnitelmien tai hankkeiden kanssa, on arvioitava asianmukaisesti sen kannalta, miten ne vaikuttavat alueen suojelutavoitteisiin. Alueelle aiheutuvien vaikutusten arvioinnista tehtyjen johtopäätösten perusteella ja jollei 4 kohdan säännöksistä muuta johdu, toimivaltaiset kansalliset viranomaiset antavat hyväksyntänsä tälle suunnitelmalle tai hankkeelle vasta varmistuttuaan siitä, että suunnitelma tai hanke ei vaikuta kyseisen alueen koskemattomuuteen, ja kuultuaan tarvittaessa kansalaisia.

4 Jos suunnitelma tai hanke on alueelle aiheutuvien vaikutusten arvioinnin kielteisestä tuloksesta huolimatta ja vaihtoehtojen ratkaisujen puuttuessa kuitenkin toteutettava erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottavista syistä, mukaan lukien sosiaaliset tai taloudelliset syyt, jäsenvaltion on toteutettava kaikki tarvittavat korvaavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että Natura 2000:n yleinen kokonaisuus säilyy yhtenäisenä. Jäsenvaltion on ilmoitettava komissiolle toteutetut korvaavat toimenpiteet.

Jos kyseisellä alueella on ensisijaisesti suojeltava luontotyyppi ja/tai laji, ainoat kysymykseen tulevat näkökohdat ovat sellaisia, jotka liittyvät ihmisen terveyteen tai yleiseen turvallisuuteen tai ensisijaisen tärkeisiin suotuisiin vaikutuksiin ympäristöön taikka, komission lausunnon mukaan, muihin erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottaviin syihin.

#### 7 artikla

Tämän direktiivin 6 artiklan 2, 3 ja 4 kohdasta aiheutuvat velvoitteet korvaavat direktiivin 79/409/ETY 4 artiklan 4 kohdan ensimmäisestä lauseesta aiheutuvat velvoitteet, kun on kyse 4 artiklan 1 kohdan mukaisesti suojeltavaksi luokitelluista alueista tai vastaavasti kyseisen direktiivin 4 artiklan 2 kohdan mukaisesti tunnustetuista alueista tämän direktiivin voimaantulopäivästä alkaen tai jäsenvaltion direktiivin 79/409/ETY mukaisesti tekemän suojeluluokittelun tai tunnustamisen päivämäärästä alkaen, jos viimeksi mainittu päivämäärä on myöhempi.

#### 8 artikla

1 Samalla kun jäsenvaltiot toimittavat komissiolle ehdotuksensa alueista, jotka voidaan osoittaa ensisijaisesti suojeltavia luontotyyppinä ja/tai lajeja käsitteleviksi erityisten suojelutoimien alueiksi, ne toimittavat komissiolle tarpeen mukaan arvionsa yhteisön yhteisrahoituksesta, jota ne pitävät tarpeellisenä, jotta ne voivat täyttää niille 6 artiklan 1 kohdasta aiheutuvat velvoitteet.

2 Komissio määrittelee yhteisymmärryksessä kunkin jäsenvaltion kanssa niillä yhteisölle merkittävillä alueilla,

joille on haettu yhteisrahoitusta, tarvittavat toimenpiteet ensisijaisesti suojeltavien luontotyyppien ja lajien suotuisan suojelun tason säilyttämiseksi tai ennalleen saattamiseksi sekä näiden toimenpiteiden edellyttämät kokonaiskustannukset.

3 Komissio arvioi yhteisymmärryksessä kyseisen jäsenvaltion kanssa rahoitustarpeen — mukaan lukien yhteisrahoituksen tarpeen — 2 kohdassa tarkoitettujen toimenpiteiden täytäntöönpanemiseksi ja ottaa muun ohessa huomioon ensisijaisesti suojeltavien luontotyyppien ja/tai lajien keskittymisen tämän jäsenvaltion alueelle ja kullekin jäsenvaltiolle vaadituista toimenpiteistä aiheutuvan taakan.

4 Edellä 2 ja 3 kohdassa tarkoitettua arvioinnin mukaisesti ja ottaen huomioon asiaan vaikuttavien yhteisöjärjestelyjen mukaan käytettävissä olevat rahoituslähteet komissio hyväksyy 21 artiklassa säädettyä menettelyä noudattaen toimintasuunnitelman sisältäen hankkeiden toteuttamisjärjestyksen yhteisrahoitusta edellyttävien sellaisten toimenpiteiden toteuttamisesta, jotka on toteutettava, kun alue on muodostettu 4 artiklan 4 kohdan mukaisesti.

5 Toimenpiteet, joita ei ole riittävien varojen puuttuessa toteutettu toimintaohjelmassa sekä toimenpiteet, jotka kuuluvat toimintaohjelmaan, mutta jotka eivät ole saaneet tarvittavaa yhteisrahoitusta tai jotka ovat saaneet sitä ainoastaan osittain, käsitellään uudelleen 21 artiklassa säädettyä menettelyä noudattaen joka toinen vuosi toimintaohjelman tarkastelun yhteydessä, ja jäsenvaltiot voivat lykätä toimenpiteitä, kunnes niitä käsitellään uudelleen. Tässä käsittelyssä otetaan tarvittaessa huomioon kyseisen alueen uusi tilanne.

6 Alueilla, joilla lykätään yhteisrahoituksesta riippuvaisia toimenpiteitä, jäsenvaltioiden on pidättäydyttävä kaikista uusista toimenpiteistä, jotka saattavat aiheuttaa näiden alueiden huononemisen.

#### 9 artikla

Komissio arvioi säännöllisesti 21 artiklassa säädettyä menettelyä noudattaen, miten Natura 2000 edistää 2 ja 3 artiklassa tarkoitettujen tavoitteiden toteutumista. Erityisten suojelutoimien alue voidaan tällöin poistaa verkostosta, jos luonnollinen kehitys 11 artiklassa säädetyn seurannan mukaisesti sitä edellyttää.

#### 10 artikla

Jäsenvaltioiden on, siinä määrin kuin ne katsovat sen tarpeelliseksi, edistettävä maankäytön suunnittelussa ja kehittämispolitiikassa, erityisesti Natura 2000 -verkoston ekologista yhtenäisyyttä silmällä pitäen, luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston kannalta erityisen merkittävien maiseman piirteiden huomioon ottamista.

Näihin tekijöihin kuuluvat ne, jotka ovat pituussuuntaisen ja jatkuvan rakenteensa (kuten joet penkereineen ja perinteiset tilusten rajamerkintäjärjestelmät) vuoksi tai levähdyspaik-

koina (kuten lammet tai metsiköt) olennaisia luonnonvaraisten lajien muutolle, maantieteelliselle leviämiselle ja geneettiselle vaihdannalle.

### 11 artikla

Jäsenvaltiot huolehtivat 2 artiklassa tarkoitettujen luontotyyppien ja lajien suojelun tason seurannasta ottaen erityisesti huomioon ensisijaisesti suojeltavat luontotyypit ja lajit.

### Lajien suojelu

### 12 artikla

1 Jäsenvaltioiden on toteutettava tarpeelliset toimenpiteet liitteessä IV olevassa a kohdassa olevia eläinlajeja koskevan tiukan suojelujärjestelmän käyttöönottamiseksi niiden luontaisella levinneisyysalueella ja kiellettävä:

- a) kaikki näiden lajien yksilöitä koskeva tahallinen pyydystäminen tai tappaminen luonnossa;
- b) näiden lajien tahallinen häiritseminen erityisesti niiden lisääntymis-, jälkeläistenhoito-, talvehtimis- ja muuttoaikana;
- c) tahallinen munien hävittäminen tai ottaminen luonnosta;
- d) lisääntymis- tai levähdyspaikkojen heikentäminen ja hävittäminen.

2 Jäsenvaltioiden on kiellettävä näiden lajien luonnosta otettujen yksilöiden hallussapito, kuljetus, kaupan pitäminen tai vaihtaminen ja tarjoaminen myytäväksi tai vaihdettavaksi, lukuun ottamatta niitä yksilöitä, jotka on otettu laillisesti ennen tämän direktiivin täytäntöönpanoa.

3 Edellä 1 kohdan a ja b alakohdassa sekä 2 kohdassa tarkoitettuja kieltoja sovelletaan tässä artiklassa tarkoitettujen eläinten kaikkiin elämänvaiheisiin.

4 Jäsenvaltioiden on otettava käyttöön liitteessä IV olevassa a alakohdassa lueteltujen eläinlajien tahatonta pyydystämistä ja tappamista koskeva tarkkailujärjestelmä. Jäsenvaltioiden on saatujen tietojen perusteella suoritettava uusia tutkimuksia tai toteutettava tarvittavia suojelutoimenpiteitä sen varmistamiseksi, että tahattomalla pyydystamisellä tai tappamisella ei ole merkittävää kielteistä vaikutusta kyseisiin lajeihin.

### 13 artikla

1 Jäsenvaltioiden on toteutettava tarpeelliset toimenpiteet liitteessä IV olevassa b kohdassa olevia kasvilajeja koskevan tiukan suojelujärjestelmän käyttöönottamiseksi ja kiellettävä:

- a) näiden kasvien tahallinen poimiminen, kerääminen, leikkaaminen, irtikiskominen tai hävittäminen luonnosta niiden luontaisella levinneisyysalueella;

- b) kyseisten lajien luonnosta otettujen yksilöiden hallussapito, kuljetus, kaupan pitäminen tai vaihtaminen ja tarjoaminen myytäväksi tai vaihdettavaksi, lukuun ottamatta niitä yksilöitä, jotka on otettu laillisesti ennen tämän direktiivin täytäntöönpanoa.

2 Edellä 1 kohdan a ja b alakohdassa tarkoitettuja kieltoja sovelletaan tässä artiklassa tarkoitettujen kasvien kaikkiin elämänvaiheisiin.

### 14 artikla

1 Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet, jotta liitteessä V olevien luonnonvaraisten eläin- ja -kasvilajien yksilöiden ottaminen luonnosta sekä niiden hyödyntäminen eivät ole ristiriidassa niiden suotuisan suojelun tason säilyttämisen kanssa, jos jäsenvaltiot katsovat sen tarpeelliseksi 11 artiklassa säädetyn seurannan perusteella.

2 Jos tällaiset toimenpiteet katsotaan tarpeellisiksi, niihin on kuuluttava 11 artiklassa säädetyn seurannan jatkaminen. Niihin voi lisäksi kuulua erityisesti:

- määräyksiä, jotka koskevat pääsyä tietyille alueille,
- lajien yksilöiden luonnosta ottamista ja tiettyjen kantojen hyödyntämistä koskeva väliaikainen tai paikallinen kieltäminen,
- yksilöiden ottamista koskevien aikojen ja/tai menetelmien sääntely,
- yksilöitä pyydetessä niiden kantojen suojelun huomioon ottavien metsästys- ja kalastussääntöjen soveltaminen,
- yksilöiden ottamista koskeva lupajärjestelmä tai kiintiöt,
- yksilöiden myyntitarkoituksessa tapahtuvan ostamisen, myymisen, myyntiin tarjoamisen, hallussapidon tai kuljettamisen sääntely,
- eläinlajien kasvattaminen vankeudessa sekä kasvilajien keinotekoinen lisääminen tarkoin valvotuissa oloissa yksilöiden luonnosta ottamisen vähentämiseksi,
- toteutettujen toimenpiteiden vaikutusten arviointi.

### 15 artikla

Liitteessä V olevassa a kohdassa lueteltujen luonnonvaraisten eläinlajien pyydystettäessä tai tapettaessa sekä sovellettaessa 16 artiklan mukaisesti poikkeuksia liitteessä IV olevassa a kohdassa lueteltujen lajien luonnosta ottamiseen, pyydystämiseen tai tappamiseen, jäsenvaltioiden on kiellettävä kaikkien valikoimattomien keinojen käyttö, jotka saattavat aiheuttaa lajin kantojen paikallisen häviämisen tai merkittävää häiriötä niille ja erityisesti:

- a) liitteessä VI olevassa a kohdassa lueteltujen pyydystämisen ja tappamiskeinojen käyttäminen;

- b) liitteessä VI olevassa b kohdassa mainituista kuljetusvälineistä tapahtuva pyydystäminen ja tappaminen.

#### 16 artikla

1 Jollei muuta tyydyttävää ratkaisua ole ja jollei poikkeus häitää kyseisten lajien kantojen suotuisan suojelun tason säilyttämistä niiden luontaisella levinneisyysalueella, jäsenvaltiot voivat poiketa 12, 13 ja 14 artiklan ja 15 artiklan a ja b alakohdan säännöksistä:

- luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelemiseksi ja luontotyyppien säilyttämiseksi;
- erityisen merkittävien vahinkojen ehkäisemiseksi, jotka koskevat viljelmiä, karjankasvatusta, metsiä, kalataloutta sekä vesistöjä ja muuta omaisuutta;
- kansanterveyttä ja yleistä turvallisuutta koskevista tai muista erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottavista syistä, mukaan lukien sosiaaliset ja taloudelliset syyt, sekä jos poikkeamisesta on ensisijaisen merkittävää hyötyä ympäristölle;
- näiden lajien tutkimus- ja koulutus-, uudelleensijoittamis- ja uudelleenistuttamis-tarkoituksessa ja näiden tarkoitusten kannalta tarvittavien lisääntymistoimenpiteiden vuoksi, mukaan lukien kasvien keinotekoinen lisääminen;
- salliakseen tarkoin valvotuissa oloissa valikoiden ja rajoitetusti tiettyjen liitteessä IV olevien lajien yksilöiden ottamisen ja hallussapidon kansallisten toimivaltaisten viranomaisten määrittelemissä rajoissa.

2 Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle kahden vuoden välein komitean laatiman mallin mukainen kertomus 1 kohdan mukaisesti täytäntöönpannuista poikkeuksista. Komissio antaa lausuntonsa näistä poikkeuksista viimeistään kahdentoista kuukauden kuluessa kertomuksen vastaanottamisesta ja ilmoittaa siitä komitealle.

3 Kertomuksissa on selvitettävä:

- lajit, joita poikkeukset koskevat ja poikkeuksen syy, mukaan lukien vaaran luonne, sekä ilmoittaen tarvittaessa hylätyt vaihtoehtoiset ratkaisut ja käytetyt tieteelliset tiedot;
- eläinlajien pyydystämisessä tai tappamisessa sallitut keinot, välineet tai menetelmät ja syyt niiden käyttämiseen;
- olosuhteet ajan ja paikan suhteen, joissa nämä poikkeukset on myönnetty;
- viranomainen, joka on valtuutettu ilmoittamaan ja tarkastamaan, että vaaditut edellytykset täytetään, ja päättämään, mitä keinoja, välineitä ja menetelmiä voidaan käyttää, millä rajoituksilla ja minkä laitoksen toimesta, sekä ketkä henkilöt ovat vastuussa niiden toimeenpanemisesta;
- käytetyt valvontatoimenpiteet ja saadut tulokset.

#### Tiedonannot

#### 17 artikla

1 Jäsenvaltioiden on laadittava kertomus tämän direktiivin säännösten soveltamisesta joka kuudes vuosi 23 artiklassa säädetyn määräajan päättymisestä. Tähän kertomukseen on sisällyttävä erityisesti tiedot, jotka koskevat 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja suojelutoimenpiteitä, sekä arvio näiden toimenpiteiden vaikutuksista liitteessä I olevien luontotyyppien ja liitteessä II olevien lajien suojelun tasoon, ja 11 artiklassa tarkoitetun seurannan tärkeimmät tulokset. Tämä komitean laatiman mallin mukainen kertomus on toimitettava komissiolle ja asetettava yleisön saataville.

2 Komissio laatii yhteenvetokertomuksen 1 kohdassa tarkoitettujen kertomusten perusteella. Tässä kertomuksessa on asianmukainen arvio toteutuneesta kehityksestä ja erityisesti siitä, miten Natura 2000 on edistänyt 3 artiklassa asetettujen tavoitteiden toteutumista. Jäsenvaltioiden toimittamia tietoja koskevan kertomuksen osan luonnos saatetaan kyseisen jäsenvaltion viranomaisten tarkastettavaksi. Komissio julkaisee lopullisen kertomuksen saatettuaan sen ensin komitean tarkastettavaksi kahden vuoden kuluessa 1 kohdassa tarkoitettujen kertomusten vastaanottamisesta ja toimittaa sen jäsenvaltioille, Euroopan parlamentille, neuvostolle ja talous- ja sosiaalikomitealle.

3 Jäsenvaltiot voivat merkitä tämän direktiivin mukaisesti osoitetut alueet komitean tätä tarkoitusta varten suunnittelemilla yhteisön merkintätauluilla.

#### Tutkimus

#### 18 artikla

1 Jäsenvaltiot ja komissio kannustavat 2 artiklassa ilmaistujen tavoitteiden ja 11 artiklassa tarkoitetun velvoitteen kannalta tarvittavaa tieteellistä tutkimustyötä. Ne vaihtavat tietoja, jotta jäsenvaltioiden ja yhteisön tasolla toteutettu tutkimus voidaan yhteensovittaa moitteettomasti.

2 Erityistä huomiota kiinnitetään 4 ja 10 artiklan täytäntöönpanon kannalta tarpeelliseen tieteelliseen työhön ja jäsenvaltioiden rajat ylittävää yhteistyötä tutkimuksen alalla kannustetaan.

#### Liitteiden muuttamismenettely

#### 19 artikla

Neuvosto vahvistaa määränemmistöllä komission ehdotuksesta tarpeelliset muutokset liitteiden I, II, III, V ja VI mukauttamiseksi tekniikan ja tieteen kehitykseen.

Neuvosto vahvistaa yksimielisesti komission ehdotuksesta tarpeelliset muutokset tämän direktiivin liitteen IV mukauttamiseksi tekniikan ja tieteen kehitykseen.

**Komitea***20 artikla*

Komissiota avustaa komitea, joka muodostuu jäsenvaltioiden edustajista ja jonka puheenjohtajana toimii komission edustaja.

*21 artikla*

1 Komission edustaja tekee komitealle ehdotuksen tarvittavista toimenpiteistä. Komitea antaa lausuntonsa ehdotuksesta määräajassa, jonka puheenjohtaja voi asettaa asian kiireellisyyden mukaan. Lausunto annetaan perustamissopimuksen 148 artiklan 2 kohdassa niiden päätösten edellytykseksi määrätyllä enemmistöllä, jotka neuvosto tekee komission ehdotuksesta. Komiteaan kuuluvien jäsenvaltioiden edustajien äänet painotetaan edellä mainitussa artiklassa määrätyllä tavalla. Puheenjohtaja ei osallistu äänestykseen.

2 Komissio päättää suunnitelluista toimenpiteistä, jos ne ovat komitean lausunnon mukaiset.

Jos suunnitellut toimenpiteet eivät ole komitean lausunnon mukaisia tai lausuntoa ei ole annettu, komissio tekee viipymättä neuvostolle ehdotuksen tarvittavista toimenpiteistä. Neuvosto ratkaisee asian määräenemmistöllä.

Jos neuvosto ei ole ratkaissut asiaa kolme kuukauden kuluessa siitä, kun asia on tullut vireille neuvostossa, komissio tekee päätöksen ehdotetuista toimenpiteistä.

**Lisäsäännökset***22 artikla*

Jäsenvaltioiden on tämän direktiivin säännösten soveltamiseksi:

- a) tutkittava liitteessä IV olevien alueellaan luontaisten lajien uudelleenistutuksen mahdollisuus, jos tämä toimenpide on omiaan myötävaikuttamaan niiden suojeluun sillä edellytyksellä, että tutkimuksen perusteella, jossa myös muissa jäsenvaltioissa tai muualla saadut kokemukset otetaan huomioon, voidaan katsoa,

että lajin uudelleenistuttaminen myötävaikuttaa tehokkaasti näiden lajien suotuisan suojelun tason ennalleen saattamiseen, ja toimenpide toteutetaan vasta yleisen kuulemisen jälkeen;

- b) varmistettava, että epäluontaisten lajin tahallinen istuttaminen niiden alueella säännellään siten, että se ei aiheuta haittaa luontotyypeille niiden luontaisella levinneisyysalueella eikä luontaiselle luonnonvaraiselle eläimistölle tai kasvistolle, ja jos se katsotaan tarpeelliseksi, kiellettävä tällainen istuttaminen. Arvioinnin tulokset on arnettava komitealle tiedoksi;

- c) edistettävä koulutusta ja yleistä valistusta koskien tarvetta suojella luonnonvaraista eläimistöä ja kasvistoa ja säilyttää niiden elinympäristöjä sekä erilaisia luontotyypejä.

**Loppusäännökset***23 artikla*

1 Jäsenvaltioiden on saatettava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan kahden vuoden kuluessa sen tiedoksiantamisesta. Niiden on ilmoitettava tästä komissiolle viipymättä.

2 Näissä jäsenvaltioiden antamissa säädöksissä on viitattava tähän direktiiviin tai niihin on liitettävä tällainen viittaus, kun ne virallisesti julkaistaan. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, miten viittaukset tehdään.

3 Jäsenvaltioiden on toimitettava tässä direktiivissä tarkoitetuista kysymyksistä antamansa keskeiset kansalliset säädökset kirjallisina komissiolle.

*24 artikla*

Tämä direktiivi on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

Tehty Brysselissä 21 päivänä toukokuuta 1992.

*Neuvoston puolesta*

*Puheenjohtaja*

Arlindo MARQUES CUNHA

## LIITE I

YHTEISÖN TÄRKEINÄ PITÄMÄT LUONTOTYYPIT, JOIDEN SUOJELEMISEKSI ON  
OSOITETTAVA ERITYISTEN SUOJELUTOIMIEN ALUEITA

## Tulkinta

**Koodi:** Tämän liitteen lähteenä on käytetty Corine-ohjelmassa<sup>(1)</sup> (Corine Biotopes Project) toteutettua luontotyyppien hierarkkista luokittelua. Useimpien luontotyyppien yhteydessä on vastaava Corine-koodi, jotka on luetteloitu asiakirjassa "Technical Handbook, Volume I, s. 73–109, Corine/Biotope/89/2.2", 19 päivältä maaliskuuta 1988, joka on saatettu osittain ajan tasalle 14 päivänä helmikuuta 1989.

Merkki "x", koodien välissä, osoittaa toisiinsa liittyviä luontotyypppejä, esimerkiksi 35.2 x 64.1 — *Corynephorus*- ja *Agrostis*-kasvuinen avoin niitty (35.2) sekä mannerdyynettä (64.1).

Merkki "\*" tarkoittaa ensisijaisia luontotyypppejä.

## RANNIKKO- JA HALOFYYTTISET LUONTOTYYPIT

## Avomeri- ja vuorovesialueet

- |       |                                                                     |
|-------|---------------------------------------------------------------------|
| 11.25 | Meren vedenalaiset hiekkasärkät                                     |
| 11.34 | *Posidonia -kasvustot                                               |
| 13.2  | Jokisuistot                                                         |
| 14    | Muta- ja hiekkamatalikot, joita merivesi ei peitä laskuveden aikana |
| 21    | *Laguunit                                                           |
| —     | Laajat matalat poukammat ja lahdet                                  |
| —     | Riutat                                                              |
| —     | Kaasuvuotojen synnyttämät "pilarit" matalissa vesissä               |

## Rantakalliot ja -törmät sekä mukulakivi- tai kivikkorannat

- |       |                                                                                                               |
|-------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 17.2  | Siirtyvien sorarantojen yksivuotinen kasvillisuus                                                             |
| 17.3  | Rantakivikkojen monivuotinen kasvillisuus                                                                     |
| 18.21 | Atlantin ja Itämeren rannikoiden kasvipeitteiset rantakalliot ja -törmät                                      |
| 18.22 | Välimeren rannikoiden kasvipeitteiset rantakalliot ja -törmät (kotoperäisine <i>Limonium</i> spp. -lajeineen) |
| 18.23 | Makronesian rannikoiden kasvipeitteiset rantatörmät (näiden rannikoiden kotoperäiset kasvit)                  |

## Atlantiset ja manneralueen marskimaat ja suolaniityt

- |       |                                                                          |
|-------|--------------------------------------------------------------------------|
| 15.11 | <i>Salicornia</i> ja muut mudassa ja hiekassa elävät yksivuotiset kasvit |
| 15.12 | <i>Spartina</i> -merenrantaniityt ( <i>Spartinion</i> )                  |
| 15.13 | Atlantin alueen suolaniityt ( <i>Glauco-Puccinellietalia</i> )           |
| 15.14 | *Manneralueen suolaniityt ( <i>Puccinellietalia distantis</i> )          |

## Välimeren alueen ja termo-atlanttisen alueen marskimaat ja suolaniityt

- |       |                                                                                                  |
|-------|--------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 15.15 | Välimeren alueen suolaniityt ( <i>Juncetalia maritimi</i> )                                      |
| 15.16 | Välimeren ja termo-atlanttisen alueen suolamaan pensastot ( <i>Arthrocnemetalia fruticosae</i> ) |
| 15.17 | Iberian niemimaan tyyppipitoiset suolamaan pensastot ( <i>Pegano-Salsoletea</i> )                |

(<sup>1</sup>) Corine: Neuvoston 27 päivänä kesäkuuta 1985 tekemä päätös 85/338/ETY.

**Sisämaan suola- ja kipsiarot**

- 15.18 \*Suola-arot (*Limonietalia*)  
 15.19 \*Kipsiarot (*Gypsophietalia*)

**RANNIKOIDEN HIEKKADYYNIT JA SISÄMAAN DYYNIT****Atlantin, Pohjanmeren ja Itämeren rannikoiden meridyynit**

- 16.211 Liikkuvat alkiovaiheen dyynit  
 16.212 Rantojen *Ammophila arenaria* -valtaiset liikkuvat dyynit (valkoiset dyynit)  
 16.221–16.227 \*Liikkumattomat, ruohokasvillisuuden peittämät dyynit (harmaat dyynit)  
     16.221 *Galio-Koelerion albescentis*  
     16.222 *Euphorbio-Helichrysion*  
     16.223 *Crucianellion maritimae*  
     16.224 *Euphorbia terracina*  
     16.225 *Mesobromion*  
     16.226 *Trifolio-Geranietae sanguinei, Galio maritimi-Geranium sanguinei*  
     16.227 *Thero-Airion, Botrychio-Polygaletum, Tuberarion guttatae*  
 16.23 \**Empetrum nigrum* variksenmarjavaltaiset kalkittomat liikkumattomat dyynit  
 16.24 Eu-atlantiset kanervavaltaiset kalkittomat liikkumattomat dyynit (*Calluno-Ulicetea*)  
 16.25 *Hyppophae rhamnoides* tyrnivaltaiset dyynit  
 16.26 *Salix arenaria* hanhenpajuvaltaiset dyynit  
 16.29 Atlantin rannikoiden metsittyneet dyynit  
 16.31–16.35 Dyynien yhteydessä olevat kosteat painanteet  
 1. A Machairs (\*Irlanti)

**Välimeren rannikon meridyynit**

- 16.223 *Crucianellion maritimae* -kasvustoiset liikkumattomat rantadyynit  
 16.224 *Euphorbia terracina* -kasvustoiset dyynit  
 16.228 *Malcomietalia* -kasvustoiset niittydyynit  
 16.229 *Brachypodietalia* -kasvustoiset niittydyynit yksivuotisine kasveineen  
 16.27 \*Dyynien katajapensastot (*Juniperus spp.*)  
 16.28 Sklerofyyttiset dyynipensaikot (*Cisto-Lavenduleta*)  
 16.29 × 42.8 Mäntylajeilla \**Pinus pinea* ja/tai *Pinus pinaster* -metsittyneet dyynit

**Sisämaan dyynit, vanhat ja kalkittomat**

- 64.1 × 31.223 *Calluna*- ja *Genista* -kasvustoiset kuivat hiekkanutmet  
 64.1 × 31.227 *Calluna*- ja *Empetrum nigrum* -kasvustoiset kuivat hiekkanutmet  
 64.1 × 35.2 *Corynephorus*- ja *Agrostis* -kasvustoiset, sisämaan dyyniniityt

**MAKEANVEDEN LUONTOTYYPIT****Seisova vesi**

- 22.11 × 22.31 Atlantin alueen hiekkakenttien niukkamineraalisten oligotrofiset vedet, joissa *Lobelia*-, *Littorelia*- ja *Isoetes* -pohjaruusu- ja kasvillisuutta  
 22.11 × 22.34 Läntisen Välimeren hiekkakenttien niukkamineraalisten oligotrofiset vedet, joissa on *Isoetes* -kasvillisuutta

|                          |                                                                                                                                                                                                                          |
|--------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 22.12 × (22.31 ja 22.32) | Keski-Euroopan ja perialpiinisen alueen oligotrofiset vedet, joissa <i>Littorella</i> - tai <i>Isoetes</i> -pohjaruusu-kekasvillisuutta tai yksivuotista paljaiden penkereiden ( <i>Nanocyperetalia</i> ) kasvillisuutta |
| 22.12 × 22.44            | Kovat oligo-mesotrofiset vedet, joissa on vedenalaista charanäkinpartakasvillisuutta                                                                                                                                     |
| 22.13                    | <i>Magnopotamion</i> - tai <i>Hydrocharition</i> -kasvustoiset luontaisesti ravinteiset järvet                                                                                                                           |
| 22.14                    | Dystrofiset järvet                                                                                                                                                                                                       |
| 22.34                    | *Välimeren alueen tilapäiset lammikot                                                                                                                                                                                    |
| —                        | *Turloughs (Irlanti)                                                                                                                                                                                                     |

#### Virtaavat vedet

Vapaina tai osin vapaina virtaavien vesireittien osat (pienet, keskikokoiset ja suuret uomat), joissa veden laatu ei ole merkittävästi huonontunut

|                  |                                                                                                                                       |
|------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 24.221 ja 24.222 | Alpiiniset joet ja niiden penkereiden ruohokasvillisuus                                                                               |
| 24.223           | Alpiiniset joet ja niiden <i>Myricaria germanica</i> -valtaiset puuvartinen kasvillisuus                                              |
| 24.224           | Alpiiniset joet ja niiden <i>Salix elaeagnosia</i> valtainen puuvartinen kasvillisuus                                                 |
| 24.225           | Välimeren alueen koko vuoden virtaavat joet, joissa on <i>Glaucium flavum</i> -valtaista kasvillisuutta                               |
| 24.4             | Vuorten alapuoliset tasankojoet, joissa on kelluvalehtisiä sätkinkasvustoja                                                           |
| 24.52            | Vuorten alapuolisten jokien <i>Chenopodietum rubri</i> -kasvillisuus                                                                  |
| 24.53            | Välimeren alueen koko vuoden virtaavat joet: <i>Paspalo-Agrostidion</i> ja riippuvat <i>Salix</i> - ja <i>Populus alba</i> -kasvustot |
| —                | Välimeren alueen osan vuotta kuivat joet                                                                                              |

#### LAUHKEAN ALUEEN NUMMET JA PENSAIKOT

|        |                                                                                                                 |
|--------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 31.11  | Pohjois-Atlantin alueen kosteat, <i>Erica tetralix</i> -nummet                                                  |
| 31.12  | *Etelä-Atlantin alueen kosteat, <i>Erica ciliaris</i> ja <i>Erica tetralix</i> -kasvuiset nummet                |
| 31.2   | *Kuivat nummet (kaikki alatyypit)                                                                               |
| 31.234 | * <i>Erica vagans</i> ja <i>Ulex maritimus</i> -kasvuiset kuivat rannikkonummet                                 |
| 31.3   | *Makronesian alkuperäiset kuivat nummet                                                                         |
| 31.4   | Alpiiniset ja subalpiiniset nummet                                                                              |
| 31.5   | * <i>Pinus mugo</i> ja <i>Rhododendron hirsutum</i> ( <i>Mugo-Rhododendretum hirsuti</i> ) -kasvuiset pensaikot |
| 31.622 | Subarktiset pajupensaikot                                                                                       |
| 31.7   | Gorse-kasvuiset kotoperäiset oro-mediterraaniset nummet                                                         |

#### SKLEROFYTTISET PENSAIKOT (MATORRAL)

##### Välimeren eteläpuoliset ja lauhkeat alueet

|        |                                                                                                          |
|--------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 31.82  | Kalkkikivirinteiden vakiintuneet <i>Buxus sempervirens</i> -kasvustot ( <i>Berberidion p.</i> )          |
| 31.842 | Vuorten <i>Genista purgans</i> -kasvustot                                                                |
| 31.88  | Kalkkipitoisten nummien ja niittyjen <i>Juniperus communis</i> -katajikat                                |
| 31.89  | *Merellisten kosteiden nummien <i>Cistus palhinhae</i> -kasvustot ( <i>Junipero-Cistetum palhinhae</i> ) |

**Välimeren alueen puukasvuinen matorral**

- 32.131–32.135      Katajakasvustot
- 32.17                \**Zyziphus* -matorral
- 32.18                \**Laurus nobilis* -matorral

**Termovälimerelliset ja pre-steppe pensaikot**

- 32.216              Laakeritiheiköt
- 32.217              Lähellä kalliotörmä kasvat matalat *Euphorbia* -kasvustot
- 32.22–32.26       Kaikki tyypit

**Phrygana**

- 33.1                *Astragalo-Plantaginetum subulatae phrygana*
- 33.3                *Sarcopoterium spinosum phrygana*
- 33.4                Kreetan kasvustot (*Euphorbieto-Verbascion*)

**LUONTAISET JA PUOLILUONTAISET NIITYT****Luonnonniityt**

- 34.11              \*Kalkkipitoiset karstiniityt (*Alyso-Sedion albi*)
- 34.12              \*Kuivat kalkkipitoiset niityt (*Koelerion glaucae*)
- 34.2                Kalamiiniityt
- 36.314             Pyreneiden silikaattialustan *Festuca eskia* -niityt
- 36.32              Alpiiniset ja boreaaliset silikaattialustan niityt
- 36.36              Iberian niemimaan *Festuga indigesta* -kasvuiset silikaattialustan niityt
- 36.41–36.45       Alpiiniset kalkkiniityt
- 36.5                Makronesian vuoristoniityt

**Puoliluontaiset kuivat niityt**

- 34.31–34.34       Kalkkipitoisilla alustoilla (*Festuco Brometalia*) (\*tärkeitä orkidea-alueita)
- 34.5                \*Ruohoja ja yksivuotisia kasveja kasvavat pseudoarot (*Thero-Brachypodietea*)
- 35.1                \*Runsaslajiset *Nardus* -niityt vuoristoalueiden silikaattialustoilla (ja Manner-Euroopan vuorten alapuolisilla alueilla)

**Nahkealehtiset laidunmetsät (dehesas)**

- 32.11              *Quercus suber* ja/tai *Quercus ilex* -kasvuiset

**Puoliluontaiset, suurruohoniityt**

- 37.31              Molinia -siniheinäniityt kalkki- ja savialustalla (*Eu-Molinion*)
- 37.4                Välimeren alueen suurruoho- ja vihviläniityt (*Molinio-Holoschoenion*)
- 37.7 ja 37.8       Eutrofinen suurruoho -ruohokasvillisuus
- *Cnidion venosae* -tulvaniityt

**Mesofiliset niityt**

- 38.2                Alavat niitetyt niityt / Heinäpellot (*Alopecurus pratensis*, *Sanguisorba officinalis*)
- 38.3                Vuoristojen niitetyt niityt (*Geranium sylvaticum* -kasvuiset brittiläiset tyypit)

**KOHOSUOT, LETOT JA NEVAT****Happamat rahkasuot**

- 51.1                \*Luonnontilaiset kohosuot
- 51.2                Huonontuneet kohosuot (edelleen luonnolliseen uusiutumiseen kykenevät)

|                              |                                                                                       |
|------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------|
| 52.1 ja 52.2                 | Rämelaakiot (*ainoastaan luonnontilaiset)                                             |
| 54.5                         | Vaihtumissuot ja rinnesuot                                                            |
| 54.6                         | Turvekerrostumien painaumat ( <i>Rhynchosporion</i> )                                 |
| <b>Runsaskalkkiset nevat</b> |                                                                                       |
| 53.3                         | * <i>Cladium mariscus</i> ja <i>Carex davalliana</i> -kasvuiset runsaskalkkiset letot |
| 54.12                        | *Tufa-kasvustoiset kovavetiset lähteiköt ( <i>Cratoneurion</i> )                      |
| 54.2                         | Emäksiset letot                                                                       |
| 54.3                         | *Alpiiniset <i>Caricion bicoloris-atrofuscae</i> -pioneerikasvustot                   |

## KALLIOISET LUONTOTYYPIT JA LUOLAT

### Kivivyörymät

|      |                                                     |
|------|-----------------------------------------------------|
| 61.1 | Kvartsipitoiset vyörymät                            |
| 61.2 | Runsasravinteiset vyörymät                          |
| 61.3 | Läntisen Välimeren ja Alppien termofiliset vyörymät |
| 61.4 | Balkanilaiset vyörymät                              |
| 61.5 | Keski-Euroopan kvartsipitoiset vyörymät             |
| 61.6 | *Keski-Euroopan kalkkipitoiset vyörymät             |

### Kivikkorinteiden kasmofyyttinen kasvillisuus

|               |                                     |
|---------------|-------------------------------------|
| 62.1 ja 62.1A | Kasvipeitteiset kalkkikivitörmät    |
| 62.2          | Kasvipeitteiset karut kalliotörmät  |
| 62.3          | Kalliopintojen pioneerikasvillisuus |
| 62.4          | *Paljaat kalkkikivitörmät           |

### Muut kivikkoiset luontotyytit

|    |                                               |
|----|-----------------------------------------------|
| 65 | Yleisöltä suljetut luolat                     |
| —  | Laavakentät ja luonnononkalot                 |
| —  | Kokonaan tai osittain vedenalaiset meriluolat |
| —  | Ikijäätiköt                                   |

## METSÄT

Luontaisista lajeista koostuva, isoista puista ja tyyppillisestä aluskasvillisuudesta muodostuva (sub)luontainen metsäkasvillisuus, joka täyttää seuraavat kriteerit: harvinainen tai jäännösluonteinen ja/tai jossa elää yhteisön tärkeänä pitämiä lajeja.

### Euroopan lauhkean vyöhykkeen metsät

|       |                                                                                                         |
|-------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 41.11 | <i>Luzulo-Fagetum</i> -pyökkimetsät                                                                     |
| 41.12 | <i>Ilex</i> - ja <i>Taxus</i> -pyökkimetsät, joissa on runsaasti päällyskasveja ( <i>Ilici-Fagion</i> ) |
| 41.13 | <i>Asperulo-Fagetum</i> -pyökkimetsät                                                                   |
| 41.15 | <i>Acer</i> - ja <i>Rumex arifolius</i> -subalpiiniset pyökkimetsät                                     |
| 41.16 | Kalkkikivimaiden pyökkimetsät ( <i>Cephalanthero-Fagion</i> )                                           |
| 41.24 | <i>Stellario-Carpinetum</i> -tammi-valkopyökkimetsät                                                    |
| 41.26 | <i>Galio-Carpinetum</i> -tammi-valkopyökkimetsät                                                        |
| 41.4  | * <i>Tilio-Acerion</i> -raviinimetsät                                                                   |
| 41.51 | Hiekkatasankojen vanhat happamat <i>Quercus robur</i> tammimetsät                                       |
| 41.53 | Brittein saarten <i>Ilex</i> - ja <i>Blechnum</i> -kasvustoiset vanhat tammimetsät                      |

- 41.86 *Fraxinus angustifolia* -kasvuiset metsät
- 42.51 \*Kaledonian metsät
44. A1–44. A4 \*Puustoiset suot
- 44.3 Jokivarsien tulvametsät (*Alnion glutinoso-incanae*)
- 44.4 Suurten jokien tammi-lehmus-saarnisekametsät
- Välimeren alueen lehtimetsät**
- 41.181 \*Apenniinien *Taxus*- ja *Ilex* -kasvuiset pyökkimetsät
- 41.184 \*Apenniinien *Abies alba* -kasvuiset pyökkimetsät ja *Abies nebrodensis* -kasvuiset pyökkimetsät
- 41.6 Galisian ja Portugalin *Quercus robur* ja *Quercus pyrenaica* -kasvuiset metsät
- 41.77 *Quercus faginea* -metsät (Iberian niemimaa)
- 41.85 *Quercus trojana* -metsät (Italia ja Kreikka)
- 41.9 Kastanjametsät
- 41.1A × 42.17 Kreikan *Abies borisii-regis* -kasvuiset pyökkimetsät
- 41.1B *Quercus frainetto* -metsät
42. A1 Syressimetsät (*Acero-Cupression*)
- 44.17 *Salix alba* ja *Populus alba* -kasvuiset galleriametsät
- 44.52 Välimeren alueen osan vuotta kuivina olevien vesireittien puronvarsikasvustot, joihin kuuluu *Rhododendron ponticum*, *Salix* ym.
- 44.7 *Plantanion orientalis* -metsät
- 44.8 Termo-välimerelliset jokivarsien galleriametsät (*Nerio-Tamariceteae*) ja luoteisen Iberian niemimaan jokivarsien galleriametsät (*Segurinegion tinctoriae*)
- Välimeren alueen sklerofyyttiset metsät**
- 41.7C Kreetan *Quercus brachyphylla* -metsät
- 45.1 *Olea*- ja *Ceratonina* -metsät
- 45.2 *Quercus suber* -metsät
- 45.3 *Quercus ilex* -metsät
- 45.5 *Quercus macrolepis* -metsät
- 45.61–45.63 \*Makronesian laakeripuumetsät (*Laurus*, *Ocotea*)
- 45.7 \**Phoenix*-palmulehdot
- 45.8 *Ilex aquifolium* -metsät
- Alpiiniset ja subalpiiniset havumetsät**
- 42.21–42.23 Asidofiliset metsät (*Vaccinio-Piceetea*)
- 42.31–42.32 Alpiiniset lehtikuusi- ja *Pinus cembra* -metsät
- 42.4 *Pinus uncinata* -metsät (\*kipsi- tai kalkkikivimaalla)
- Välimeren alueen vuoristojen havupuumetsät**
- 42.14 \*Apenniinien *Abies alba* ja *Picea excelsa* -metsät
- 42.19 *Abies pinsapo* -metsät
- 42.61–42.66 \*Välimeren alueen kotoperäistä euroopanmustamäntyä kasvavat mäntymetsät
- 42.8 Välimeren alueen kotoperäisiä mesogeenisiä mäntyjä, mukaan lukien *Pinus mugoa* ja *Pinus leucodermista* kasvavat mäntymetsät
- 42.9 Makronesian mäntymetsät (kotoperäiset)
42. A2–42. A5 ja 42. A8 \*Välimeren alueen katajaa (*Juniperus spp.*) kasvavat kotoperäiset metsät
42. A6 \**Tetraclinis articulata* -metsät (Andalusia)
42. A71–42. A73 \**Taxus baccata* -metsät

## LIITE II

YHTEISÖN TÄRKEINÄ PITÄMÄT ELÄIN- JA KASVILAJIT, JOIDEN SUOJELEMISEKSI ON  
OSOITETTAVA ERITYISTEN SUOJELUTOIMIEN ALUEITA

## Tulkinta

- a) Liite II täydentää liitettä I erityisten suojelutoimien alueiden yhtenäisen verkoston luomiseksi.
- b) Tässä liitteessä luetellut lajit on merkitty:
- lajin tai alalajin nimellä
  - taikka
  - lajin korkeamman luokitusjärjestelmän mukaan tai kyseisen luokitusjärjestelmän tietyn osan mukaan.
- Lyhennys "spp." heimon tai suvun nimen jäljessä tarkoittaa kaikkia kyseiseen heimoon tai lajiin kuuluvia lajeja.
- c) *Tunnukset*
- Tähti(\*) ennen lajin nimeä tarkoittaa, että laji on ensisijaisesti suojeltava.
- Useimmat tässä liitteessä luetellut lajit on lueteltu myös liitteessä IV.
- Kun laji esiintyy tässä liitteessä, mutta ei liitteessä IV tai V, lajin nimen jälkeen on merkitty tunnus (o); kun laji on lueteltu tässä liitteessä ja myös liitteessä V, mutta ei liitteessä IV, lajin nimen jälkeen on merkitty tunnus (V).

a) *ELÄIMET**SELKÄRANKAISET***NISÄKKÄÄT****INSECTIVORA***Talpidae*

Galemys pyrenaicus

**CHIROPTERA***Rhinolophidae*

Rhinolophus blasii  
Rhinolophus euryale  
Rhinolophus ferrumequinum  
Rhinolophus hipposideros  
Rhinolophus mehelyi

*Vespertilionidae*

Barbastella barbastellus  
Miniopterus schreibersi  
Myotis bechsteini  
Myotis blythi  
Myotis capaccinii  
Myotis dasycneme  
Myotis emarginatus  
Myotis myotis

## JYRSIJÄT

*Sciuridae*

Spermophilus citellus

*Castoridae*

Castor fiber

*Microtidae*

Microtus cabreræ

\*Microtus oeconomus arenicola

## PETOELÄIMET

*Canidae*

\*Canis lupus (espanjalaiset kannat; ainoastaan Dueron eteläpuolella elävät kannat; kreikkalaiset kannat; ainoastaan 39. leveyspiirin eteläpuolella elävät kannat)

*Ursidae*

\*Ursus arctos

*Mustelidae*

Lutra lutra

Mustela lutreola

*Felidae*

Lynx lynx

\*Lynx pardina

*Phocidae*

Halichoerus grypus (V)

\*Monachus monachus

Phoca vitulina (V)

## ARTIODACTYLA

*Cervidae*

\*Cervus elaphus corsicanus

*Bovidae*

Capra aegagrus (luonnonkannat)

\*Capra pyrenaica pyrenaica

Ovis ammon musimon (luonnonkannat - Korsika ja Sardinia)

Rupicapra rupicapra balcanica

\*Rupicapra ornata

## CETACEA

Tursiops truncatus

Phocoena phocoena

## MATELIJAT

## TESTUDINATA

*Testudinidae*

Testudo hermanni

Testudo graeca

Testudo marginata

*Cheloniidae*

\*Caretta caretta

*Emydidae*

Emys orbicularis

Mauremys caspica

Mauremys leprosa

## SAURIA

*Lacertidae*

Lacerta monticola  
Lacerta schreiberi  
Gallotia galloti insulanagae  
\*Gallotia simonyi  
Podarcis lilfordi  
Podarcis pityusensis

*Scincidae*

Chalcides occidentalis

*Gekkonidae*

Phyllodactylus europaeus

## OPHIDIA

*Colubridae*

Elaphe quatuorlineata  
Elaphe situla

*Viperidae*

\*Vipera schweizeri  
Vipera ursinii

## SAMMAKKOELÄIMET

## CAUDATA

*Salamandridae*

Chioglossa lusitanica  
Mertensiella luschani  
\*Salamandra salamandra aurorae  
Salamandrina terdigitata  
Triturus cristatus

*Proteidae*

Proteus anguinus

*Plethodontidae*

Speleomantes ambrosii  
Speleomantes flavus  
Speleomantes genei  
Speleomantes imperialis  
Speleomantes supramontes

## ANURA

*Descoglossidae*

Bombina bombina  
Bombina variegata  
Discoglossus jeanneae  
Discoglossus montalentii  
Discoglossus sardus  
\*Alytes muletensis

*Ramidae*

*Rana latastei*

*Pelobatidae*

\**Pelobates fuscus insubricus*

**KALAT****PETROMYZONIFORMES***Petromyzonidae*

*Eudontomyzon* spp. (o)  
*Lampetra fluviatilis* (V)  
*Lampetra planeri* (o)  
*Lethenteron zanandrai* (v)  
*Petromyzon marinus* (o)

**ACIPENSERIFORMES***Acipenseridae*

\**Acipenser naccarii*  
\**Acipenser sturio*

**ATHERINIFORMES***Cyprinodontidae*

*Aphanius iberus* (o)  
*Aphanius fasciatus* (o)  
\**Valencia hispanica*

**SALMONIFORMES***Salmonidae*

*Hucho hucho* (luonnonkannat) (V)  
*Salmo salar* (ainoastaan makeassa vedessä) (V)  
*Salmo marmoradus* (o)  
*Salmo macrostigma* (o)

*Coregonidae*

\**Coregonus oxyrhynchus* (Pohjanmeren eräiden alueiden vaelluskannat)

**CYPRINIFORMES***Cyprinidae*

*Alburnus vulturius* (o)  
*Alburnus albidus* (o)  
*Anaecypris hispanica*  
*Aspius aspius* (o)  
*Barbus plebejus* (V)  
*Barbus meridionalis* (V)  
*Barbus capito* (V)  
*Barbus comiza* (V)  
*Chalcalburnus chalcoides* (o)  
*Chondrostoma soetta* (o)  
*Chondrostoma polylepis* (o)  
*Chondrostoma genei* (o)  
*Chondrostoma lusitanicum* (o)

Chondrostoma toxostoma (o)  
Gobio albipinnatus (o)  
Gobio uranoscopus (o)  
Iberocypris palaciosi (o)  
\*Ladigesocypris ghigii (o)  
Leuciscus lucomonis (o)  
Leuciscus souffia (o)  
Phoxinellus spp. (o)  
Rutilus pigus (o)  
Rutilus rubilio (o)  
Rutilus arcasii (o)  
Rutilus macrolepidotus (o)  
Rutilus lemmingii (o)  
Rutilus friesii meidingeri (o)  
Rutilus alburnoides (o)  
Rhodeus sericeus amarus (o)  
Scardinius graecus (o)

*Cobitidae*

Cobitis conspersa (o)  
Cobitis larvata (o)  
Cobitis trichonica (o)  
Cobitis taenia (o)  
Misgurnis fossilis (o)  
Sabanejewia aurata (o)

PERCIFORMES

*Percidae*

Gymnocephalus schraetzer (V)  
Zingel spp. [(o) paitsi Zingelasper ja Zingel zingel (V)]

*Gobiidae*

Pomatoschistus canastrini (o)  
Padagogobius panizzai (o)  
Padagogobius Nigricans (o)

CLUPEIFORMES

*Clupeidae*

Alosa spp. (V)

SCORPAENIFORMES

*Cottidae*

Cottus ferruginosus (o)  
Cottus petiti (o)  
Cottus gobio (o)

SILURIFORMES

*Siluridae*

Silurus aristotelis (V)

## SELKÄRANGATTOMAT

## NIVELJALKAISET

## CRUSTACEA

*Decapoda*

*Austropotamobius pallipes* (V)

## INSECTA

*Coleoptera*

*Buprestis splendens*  
\**Carabus olympiae*  
*Cerambyx cerdo*  
*Cucujus cinnaberinus*  
*Dysticus latissimus*  
*Graphoderus bilineatus*  
*Limoniscus violaceus* (o)  
*Lucanus cervus* (o)  
*Morimus funereus* (o)  
\**Osmoderma eremita*  
\**Rosalia alpina*

*Lepidoptera*

\**Callimorpha quadripunctata* (o)  
*Coenonympha oedippus*  
*Erebia calcaria*  
*Erebia christi*  
*Eriogaster catax*  
*Euphydryas aurinia* (o)  
*Graellsia isabellae* (V)  
*Hypodryas maturna*  
*Lycaena dispar*  
*Maculinea nausithous*  
*Maculinea teleius*  
*Melanagria arge*  
*Papilio hospiton*  
*Plebicula golgus*

*Mantodea*

*Apteromantis aptera*

*Odonata*

*Coenagrion hylas* (o)  
*Coenagrion mercuriale* (o)  
*Cordulegaster trinacriae*  
*Gomphus graslinii*  
*Leucorrhina pectoralis*  
*Lindenia tetraphylla*  
*Macromia splendens*  
*Ophiogomphus cecilia*  
*Oxygastra curtisii*

*Orthoptera*

*Baetica ustulata*

## NILVIÄISET

## GASTROPODA

*Caseolus calculus*  
*Caseolus commixta*  
*Caseolus sphaerula*  
*Discula leacockiana*  
*Discula tebellata*  
*Discus defloratus*

*Discus guerinianus*  
*Elona quimperiana*  
*Geomalacus maculosus*  
*Geomitra moniziana*  
*Helix subplicata*  
*Leiostyla abbreviata*  
*Leiostyla cassida*  
*Leiostyla corneocostata*  
*Leiostyla gibba*  
*Leiostyla lamellosa*  
*Vertigo angustior* (o)  
*Vertigo genesii* (o)  
*Vertigo geyeri* (o)  
*Vertigo moulinsiana* (o)

## BIVALVIA

### *Unionoida*

*Margaritifera margaritifera* (V)  
*Unio crassus*

## b) KASVIT

## PTERIDOPHYTA

### ASPLENIACEAE

*Asplenium jahandiezii* (Litard.) Rouy

### BLECHNACEAE

*Woodwardia radicans* (L.) Sm.

### DICKSONIACEAE

*Culcita macrocarpa* C. Presl

### DRYOPTERIDACEAE

\**Dryopteris corleyi* Fraser-Jenk.

### HYMENOPHYLLACEAE

*Trichomanes speciosum* Willd.

### ISOETACEAE

*Isoetes boryana* Durieu  
*Isoetes malinverniana* Ces. & De Not.

### MARSILEACEAE

*Marsilea batardae* Launert  
*Marsilea quadrifolia* L.  
*Marsilea strigosa* Willd.

### OPHIOGLOSSACEAE

*Botrychium simplex* Hitchc.  
*Ophioglossum polyphyllum* A. Braun

## GYMNOSPERMAE

### PINACEAE

\**Abies nebrodensis* (Lojac.) Mattei

## ANGIOSPERMAE

### ALISMATACEAE

*Caldesia parnassifolia* (L.) Parl.  
*Luronium natans* (L.) Raf.

## AMARYLLIDACEAE

- Leucojum nicaeense Ard.
- Narcissus asturiensis (Jordan) Pugsley
- Narcissus calcicola Mendonça
- Narcissus cyclamineus DC.
- Narcissus fernandesii G. Pedro
- Narcissus humilis (Cav.) Traub
- \*Narcissus nevadensis Pugsley
- Narcissus pseudonarcissus L.
  - subsp. nobilis (Haw.) A. Fernandes
- Narcissus scaberulus Henriq.
- Narcissus triandrus (Salisb.) D. A. Webb
  - subsp. capax (Salisb.) D. A. Webb.
- Narcissus viridiflorus Schousboe

## BORAGINACEAE

- \*Anchusa crispa Viv.
- \*Lithodora nitida (H. Ern) R. Fernandes
- Myosotis lusitanica Schuster
- Myosotis rehsteineri Wartm.
- Myosotis retusifolia R. Afonso
- Omphalodes kuzinskyana Willk.
- \*Omphalodes littoralis Lehm.
- Solenanthes albanicus (Degen & al.) Degen & Baldacci
- \*Symphytum cycladense Pawl.

## CAMPANULACEAE

- Asyneuma giganteum (Boiss.) Bornm.
- \*Campanula sabatia De Not.
- Jasione crispa (Pourret) Samp.
  - subsp. serpentinica Pinto da Silva
- Jasione lusitanica A. DC.

## CARYOPHYLLACEAE

- \*Arenaria nevadensis Boiss. & Reuter
- Arenaria provincialis Chater & Halliday
- Dianthus cintranus Boiss. & Reuter
  - subsp. cintranus Boiss. & Reuter
- Dianthus marizii (Samp.) Samp.
- Dianthus rupicola Biv.
- \*Gypsophila papillosa P. Porta
- Herniaria algarvica Chaudri
- Herniaria berlengiana (Chaudhri) Franco
- \*Herniaria latifolia Lapeyr.
  - subsp. litardierei gamis
- Herniaria maritima Link
- Moehringia tommasinii Marches.
- Petrocoptis grandiflora Rothm.
- Petrocoptis montsicciana O. Bolos & Rivas Mart.
- Petrocoptis pseudoviscosa Fernandez Casas
- Silene cintrana Rothm.
- \*Silene hicesiae Brullo & Signorello
- Silene hifacensis Rouy ex Willk.
- \*Silene holzmanii Heldr. ex Boiss.
- Silene longicilia (Brot.) Orth.
- Silene mariana Pau
- \*Silene orphanidis Boiss.
- \*Silene rothmaleri Pinto da Silva
- \*Silene velutina Pourret ex Loisel.

## CHENOPODIACEAE

- \*Bassia saxicola (Guss.) A. J. Scott
- \*Kochia saxicola Guss.
- \*Salicornia veneta Pignatti & Lausi

## CISTACEAE

- Cistus palhinhae* Ingram
- Halimium verticillatum* (Brot.) Sennen
- Helianthemum alypoides* Losa & Rivas Goday
- Helianthemum caput-felis* Boiss.
- \**Tuberaria major* (Willk.) Pinto da Silva & Roseria

## COMPOSITAE

- \**Anthemis glaberrima* (Rech. f.) Greuter
- \**Artemisia granatensis* Boiss.
- \**Aster pyrenaeus* Desf. ex DC.
- \**Aster sorrentinii* (Tod) Lojac.
- \**Carduus myriacanthus* Salzm. ex DC.
- \**Centaurea alba* L.
  - subsp. *heldreichii* (Halacsy) Dostal
- \**Centaurea alba* L.
  - subsp. *princeps* (Boiss. & Heldr.) Gugler
- \**Centaurea attica* Nyman
  - subsp. *megarensis* (Halacsy & Hayek) Dostal
- \**Centaurea balearica* J. D. Rodriguez
- \**Centaurea borjae* Valdes-Berm. & Rivas Goday
- \**Centaurea citricolor* Font Quer
  - Centaurea corymbosa* Pourret
  - Centaurea gadorensis* G. Bianca
- \**Centaurea horrida* Badaro
- \**Centaurea kalambakensis* Freyn & Sint.
  - Centaurea kartschiana* Scop.
- \**Centaurea lactiflora* Halacsy
  - Centaurea micrantha* Hoffmanns. & Link
    - subsp. *herminii* (Rouy) Dostál
- \**Centaurea niederi* Heldr.
- \**Centaurea peucedanifolia* Boiss. & Orph.
- \**Centaurea pinnata* Pau
  - Centaurea pulvinata* (G. Bianca) G. Bianca
  - Centaurea rothmalerana* (Arènes) Dostál
  - Centaurea vicentina* Mariz
- \**Crepis crocifolia* Boiss. & Heldr.
- Crepis granatensis* (Willk.) B. Bianca & M. Cueto
- Erigeron frigidus* Boiss. ex DC.
- Hymenostemma pseudanthemis* (Kunze) Willd.
- \**Jurinea cyanoides* (L.) Reichenb.
- Jurinea fontqueri* Cuatrec.
- \**Lamyropsis microcephala* (Moris) Dittrich & Greuter
- Leontodon microcephalus* (Boiss. ex DC.) Boiss.
- Leontodon boryi* Boiss.
- \**Leontodon sculus* (Guss.) Finch & Sell
- Leuzea longifolia* Hoffmanns. & Link
- Ligularia sibirica* (L.) Cass.
- Santolina impressa* Hoffmanns. & Link
- Santolina semidentata* Hoffmanns. & Link
- \**Senecio elodes* Boiss. ex DC.
- Senecio nevadensis* Boiss. & Reuter

## CONVOLVULACEAE

- \**Convolvulus argyrothamnus* Greuter
- \**Convolvulus Fernandes* Pinto da Silva & Teles

## CRUCIFERAE

- Alyssum pyrenaicum* Lapeyr.
- Arabis sadina* (Samp.) P. Cout.
- \**Biscutella neustriaca* Bonnet
- Biscutella vincentina* (Samp.) Rothm.
- Boleum asperum* (Pers.) Desvaux
- Brassica glabrescens* Poldini
- Brassica insularis* Moris
- \**Brassica macrocarpa* Guss.
- Coincya cintrana* (P. Cout.) Pinto da Silva
- \**Coincya rupestris* Rouy

- \**Coronopus navasii* Pau
- Diploaxis ibicensis* (Pau) Gomez-Gampo
- \**Diploaxis siettiana* Maire
- Diploaxis vicentina* (P. Cout.) Rothm.
- Erucastrum palustre* (Pirone) Vis.
- \**Iberis arbuscula* Runemark
- Iberis procumbens* Lange
- subsp. *microcarpa* Franco & Pinto da Silva
- \**Ionopsidium acaule* (Desf.) Reichenb.
- Ionopsidium savianum* (Carmel) Ball ex Arcang.
- Sisymbrium cavanillesianum* Valdes & Castroviejo
- Sisymbrium supinum* L.

## CYPERACEAE

- \**Carex panormitana* Guss.
- Eleocharis carniolica* Koch

## DIOSCOREACEAE

- \**Borderea chouardii* (Gussone) Heslot

## DROSERACEAE

- Aldrovanda vesiculosa* L.

## EUPHORBIACEAE

- \**Euphorbia margalidiana* Kuhbier & Lewejohann
- Euphorbia transtagana* Boiss.

## GENTIANACEAE

- \**Centaurium rigualii* Esteve Chueca
- \**Centaurium somedanum* Lainz
- Gentiana ligustica* R. de Vilm. & Chopinet
- Gentianella angelica* (Pugsley) E. F. Warburg

## GERANIACEAE

- \**Erodium astragaloides* Boiss. & Reuter
- Erodium paularense* Fernandez-Gonzalez & Izco
- \**Erodium rupicola* Boiss.

## GRAMINEAE

- Avenula hackelii* (Henriq.) Holub
- Bromus grossus* Desf. ex DC.
- Coleanthus subtilis* (Tratt.) Seidl
- Festuca brigantina* (Markgr.-Dannenb.) Markgr.-Dannenb.
- Festuca duriotagana* Franco & R. Afonso
- Festuca elegans* Boiss.
- Festuca henriquesii* Hack.
- Festuca sumilusitanica* Franco & R. Afonso
- Gaudinia hispanica* Stace & Tutin
- Holcus setiglumis* Boiss. & Reuter
- subsp. *duriensis* Pinto da Silva
- Micropyropsis tuberosa* Romero - Zarco & Cabezudo
- Pseudarrhenatherum pallens* (Link) J. Holub
- Puccinellia pungens* (Pau) Paunero
- \**Stipa austroitalica* Martinovsky
- \**Stipa bavarica* Martinovsky & H. Scholz
- \**Stipa veneta* Moraldo

## GROSSULARIACEAE

- \**Ribes sardum* Martelli

## HYPERICACEAE

- \**Hypericum aciferum* (Greuter) N. K. B. Robson

## JUNCACEAE

- Juncus valvatus* Link

## LABIATAE

- Dracocephalum austriacum L.
- \*Micromeria taygetea P. H. Davis
- Nepeta dirphyia (Boiss.) Heldr. ex Halacsy
- \*Nepeta sphaciotica P. H. Davis
- Origanum dictamnus L.
- Sideritis incana
  - subsp. glauca (Cav.) Malagarriga
- Sideritis javalambrensis Pau
- Sideritis serrata Cav. ex Lag.
- Teucrium lepicephalum Pau
- Teucrium turreidanum Losa & Rivas Goday
- \*Thymus camphoratus Hoffmanns. & Link
- Thymus carnosus Boiss.
- \*Thymus cephalotos L.

## LEGUMINOSAE

- Anthyllis hystrix Cardona, Contandr. & E. Sierra
- \*Astragalus algarbiensis Coss. ex Bunge
- \*Astragalus aquilanus Anzalone
- Astragalus cetraltinus Braun-Blanquet
- \*Astragalus maritimus Moris
- Astragalus verrucosus Moris
- \*Cytisus aeolicus Guss. ex Lindl.
- Genista dorycnifolia Font Quer
- Genista holopetala (Fleischm. ex Koch) Baldacci
- Melilotus segetalis (Brot.) Ser.
  - subsp. fallax Franco
- \*Ononis hackelii Lange
- Trifolium saxatile All.
- \*Vicia bifoliolata J. D. Rodriguez

## LENTIBULARIACEAE

- Pinguicula nevadensis (Lindb.) Casper

## LILIACEAE

- Allium grosii Font Quer
- \*Androcymbium rechingeri Greuter
- \*Asphodelus bento-rainhae P. Silva
- Hyacinthoides vicentina (Hoffmanns. & Link) Rothm.
- \*Muscari gussonei (Parl.) Tod.

## LINACEAE

- \*Linum muelleri Moris

## LYTHRACEAE

- \*Lythrum flexuosum Lag.

## MALVACEAE

- Kosteletzkya pentacarpos (L.) Ledeb.

## NAJADACEAE

- Najas flexilis (Willd.) Rostk. & W. L. Schmidt

## ORCHIDACEAE

- \*Cephalanthera cucullata Boiss. & Heldr.
- Cypripedium calceolus L.
- Liparis loeselii (L.) Rich.
- \*Ophrys lunulata Parl.

## PAEONIACEAE

- Paeonia cambessedesii (Willk.) Willk.
- Paeonia parnassica Tzanoudakis
- Paeonia clusii F. C. Stearn
  - subsp. rhodia (Stearn) Tzanoudakis

## PALMAE

*Phoenix theophrasti* Greuter

## PLANTAGINACEAE

*Plantago algarbiensis* Samp.  
*Plantago almogravensis* Franco

## PLUMBAGINACEAE

*Armeria berlengensis* Daveau  
\**Armeria helodes* Martini & Pold  
*Armeria neglecta* Girard  
*Armeria pseudarmeria* (Murray) Mansfeld  
\**Armeria rouyana* Daveau  
*Armeria soleirolii* (Duby) Godron  
*Armeria velutina* Welv. ex Boiss. & Reuter  
*Limonium dodartii* (Girard) O. Kuntze  
    subsp. *lusitanicum* (Daveau) Franco  
\**Limonium insulare* (Beg. & Landi) Arrig. & Diana  
*Limonium lanceolatum* (Hoffmanns. & Link) Franco  
*Limonium multiflorum* Erben  
\**Limonium pseudolaetum* Arrig. & Diana  
\**Limonium strictissimum* (Salzmann) Arrig.

## POLYGONACEAE

*Polygonum praelongum* Coode & Cullen  
*Rumex rupestris* Le Gall

## PRIMULACEAE

*Androsace mathildae* Levier  
*Androsace pyrenaica* Lam.  
\**Primula apennina* Widmer  
*Primula palinuri* Petagna  
*Soldanella villosa* Darracq.

## RANUNCULACEAE

\**Aconitum corsicum* Gayer  
*Adonis distorta* Ten.  
*Aquilegia bertolonii* Schott  
*Aquilegia kitaibelii* Schott  
\**Aquilegia pyrenaica* D. C.  
    subsp. *cazorlensis* (Heywood) Galiano  
\**Consolida samia* P. H. Davis  
*Pulsatilla patens* (L.) Miller  
\**Ranunculus weyleri* Mares

## RESEDACEAE

\**Reseda decursiva* Forssk.

## ROSACEAE

*Potentilla delphinensis* Gren. & Godron

## RUBIACEAE

\**Galium litorale* Guss.  
\**Galium viridiflorum* Boiss. & Reuter

## SALICACEAE

*Salix salvifolia* Brot.  
    subsp. *australis* Franco

## SANTALACEAE

*Thesium ebracteatum* Hayne

## SAXIFRAGACEAE

- Saxifraga berica* (Beguinot) D. A. Webb
- Saxifraga florulenta* Moretti
- Saxifraga hirculus* L.
- Saxifraga tombeanensis* Boiss. ex Engl.

## SCROPHULARIACEAE

- Antirrhinum charidemi* Lange
- Chaenorhinum serpyllifolium* (Lange) Lange
- subsp. *lusitanicum* R. Fernandes
- \**Euphrasia genargentea* (Feoli) Diana
- Euphrasia marchesettii* Wettst. ex Marches.
- Linaria algarviana* Chav.
- Linaria coutinhoi* Valdén
- \**Linaria ficalhoana* Rouy
- Linaria flava* (Poiret) Desf.
- \**Linaria hellenica* Turrill
- \**Linaria ricardoi* Cout.
- \**Linaria tursica* B. Valdes & Cabezudo
- Linaria tonzigii* Lona
- Odontites granatensis* Boiss.
- Verbascum litigiosum* Samp.
- Veronica micrantha* Hoffmanns. & Link
- \**Veronica oataea* L.-A. Gustavson

## SELAGINACEAE

- \**Globularia stygia* Orph. ex Boiss.

## SOLANACEAE

- \**Atropa baetica* Willk.

## THYMELAEACEAE

- Daphne petraea* Leybold
- \**Daphne rodriguezii* Texidor

## ULMACEAE

- Zelkova abelicea* (Lam.) Boiss.

## UMBELLIFERAE

- \**Angelica heterocarpa* Lloyd.
- Angelica palustris* (Besser) Hoffm.
- \**Apium bermejoi* Llorens
- Apium repens* (Jacq.) Lag.
- Athamanta cortiana* Ferraini
- \**Bupleurum capillare* Boiss. & Heldr.
- \**Bupleurum kakiskalae* Greuter
- Eryngium alpinum* L.
- \**Eryngium viviparum* Gay
- \**Laserpitium longiradium* Boiss.
- \**Naufraga belearica* Constans & Cannon
- \**Oenenthe conioidea* Lange
- Petagnia saniculifolia* Guss.
- Rouya polygama* (Desf.) Coincy
- \**Seseli intricatum* Boiss.
- Thorella verticillatinundata* (Thore) Brig.

## VALERIANACEAE

- Centranthus trinervis* (Viv.) Beguinot

## VIOLACEAE

- \**Viola hispida* Lam.
- Viola jaubertiana* Mares & Vigineix

## Alemmat kasvit

## BRYOPHYTA

- Bruchia vogesiaca* Schwaegr. (o)  
\**Bryoerythrophyllum machadoanum* (Sergio) M. Hill (o)  
*Buxbaumia viridis* (Moug. ex Lam. & DC.) Brid. ex Moug. & Nestl. (o)  
*Dichelyma capillaceum* (Wigh.) Myr. (o)  
*Dicranum viride* (Sull. & Lesq.) Lindb. (o)  
*Distichophyllum caranatum* Dix. & Nich. (o)  
*Drepanocladus vernicosus* (Mitt.) Warnst. (o)  
*Jungermannia handelii* (Schiffn.) Amak. (o)  
*Mannia triandra* (Scop.) Grolle (o)  
\**Marsupella profunda* Lindb. (o)  
*Meesia longiseta* Hedw. (o)  
*Nothothylas orbicularis* (Schwein.) Sull. (o)  
*Orthotrichum rogeri* Brid. (o)  
*Petalophyllum ralfsii* Nees & Goot. ex Lehm. (o)  
*Riccia breidleri* Jur. ex Steph. (o)  
*Riella helicophylla* (Mont.) Hook. (o)  
*Scapania massolongi* (K. Muell.) K. Muell. (o)  
*Sphagnum pylaisii* Brid. (o)  
*Tayloria rudolphiana* (Gasrov) B. & G. (o)

## MAKRONESIAN LAJIT

## PTERIDOPHYTA

## HYMENOPHYLLACEAE

- Hymenophyllum madarensis* Gibby & Lovis

## DRYOPTERIDACEAE

- \**Polystichum drepanum* (Sw.) C. Presl.

## ISOETACEAE

- Isoetes azorica* Durieu & Paiva

## MARSILIACEAE

- \**Marsilea azorica* Launert & Paiva

## ANGIOSPERMAE

## ASCLEPIADACEAE

- Caralluma burchardii* N. E. Brown  
\**Ceropegia chrysantha* Svent.

## BORAGINACEAE

- Echium candicans* L. fil.  
\**Echium gentianoides* Webb & Coincy  
*Myosotis azorica* H. C. Watson  
*Myosotis maritima* Hochst. in Seub.

## CAMPANULACEAE

- \**Azorina vidalii* (H. C. Watson) Feer  
*Musschia aurea* (L. f.) DC.  
\**Musschia wollastonii* Lowe

## CAPRIFOLIACEAE

- \**Sambucus palmensis* Link

## CARYOPHYLLACEAE

- Spergularia azorica* (Kindb.) Lebel

## CELASTRACEAE

- Maytenus umbellata* (R. Br.) Mabb.

## CHENOPODIACEAE

*Beta patula* Ait.

## CISTACEAE

*Cistus chinamadensis* Banares & Romero

\**Helianthemum bystropogophyllum* Svent.

## COMPOSITAE

*Andryala crithmifolia* Ait.

\**Argyranthemum lidii* Humphries

*Argyranthemum thalassophyllum* (Svent.) Hump.

*Argyranthemum Winterii* (Svent.) Humphries

\**Atractylis arbuscula* Svent. & Michaelis

*Atractylis preauxiana* Schultz.

*Calendula maderensis* DC.

*Cheirolophus duranii* (Burchard) Holub

*Cheirolophus ghomerytus* (Svent.) Holub

*Cheirolophus junonianus* (Svent.) Holub

*Cheirolophus massonianus* (Lowe) Hansen

*Cirsium latifolium* Lowe

*Helichrysum gossypinum* Webb

*Helichrysum oligocephala* (Svent. & Bzaww.)

\**Lactuca watsoniana* Trel.

\**Onopordum nogalesii* Svent.

\**Onopordum carduelinum* Bolle

\**Pericallis hadrosoma* Svent.

*Phagnalon benettii* Lowe

*Stemmacantha cynaroides* (Chr. Son. in Buch) Ditt

*Sventenia bupleuroides* Font Quer

\**Tanacetum ptarmiciflorum* Webb & Berth

## CONVOLVULACEAE

\**Convolvulus caput-medusae* Lowe

\**Convolvulus lopez-socasii* Svent.

\**Convolvulus massonii* A. Dietr.

## CRASSULACEAE

*Aeonium gomeraense* Praeger

*Aeonium saundersii* Bolle

*Aichryson dumosum* (Lowe) Praeg.

*Monanthes wildpretii* Banares & Scholz

*Sedum brissemoretii* Raymond-Hamet

## CRUCIFERAE

\**Crambe arborea* Webb ex Christ

*Crambe laevigata* DC. ex Christ

\**Crambe sventenii* R. Petters ex Bramwell & Sund.

\**Parolinia schizogynoides* Svent.

*Sinapidendron rupestre* (Ait.) Lowe

## CYPERACEAE

*Carex malato-belizii* Raymond

## DIPSACACEAE

*Scabiosa nitens* Roemer & J. A. Schultes

## ERICACEAE

*Erica scoparia* L.

subsp. *azorica* (Hochst.) D. A. Webb

## EUPHORBIACEAE

\**Euphorbia handiensis* Burchard

*Euphorbia lambii* Svent.

*Euphorbia stygiana* H. C. Watson

## GERANIACEAE

\**Geranium maderense* P. F. Yeo

## GRAMINEAE

- Deschampsia maderensis* (Haech. & Born.)  
*Phalaris maderensis* (Menezes) Menezes

## LABIATAE

- \**Sideritis cystosiphon* Svent.  
\**Sideritis discolor* (Webb ex de Noe) Bolle  
*Sideritis infernalis* Bolle  
*Sideritis marmorea* Bolle  
*Teucrium abutiloides* L'Hér  
*Teucrium betonicum* L'Hér

## LEGUMINOSAE

- \**Anagyris latifolia* Brouss. ex Willd.  
*Anthyllis lemanniana* Lowe  
\**Dorycnium spectabile* Webb & Berthel  
\**Lotus azoricus* P. W. Ball  
*Lotus callis-viridis* D. Bramwell & D. H. Davis  
\**Lotus kunkelii* (E. Chueca) D. Bramwell & al.  
\**Teline rosmarinifolia* Webb & Berthel.  
\**Teline salsoloides* Arco & Acebes.  
*Vicia dennesiana* H. C. Watson

## LILIACEAE

- \**Androcymbium psammophilum* Svent.  
*Scilla maderensis* Menezes  
*Semele maderensis* Costa

## LORANTHACEAE

- Arceuthobium azoricum* Wiens & Hawksw

## MYRICACEAE

- \**Myrica rivas-martinezii* Santos.

## OLEACEAE

- Jasminum azoricum* L.  
*Picconia azorica* (Tutin) Knobl.

## ORCHIDACEAE

- Goodyera macrophylla* Lowe

## PITTOSPORACEAE

- \**Pittosporum coriaceum* Dryand. ex Ait.

## PLANTAGINACEAE

- Plantago malato-belizii* Lawalree

## PLUMBAGINACEAE

- \**Limonium arborescens* (Brouss.) Kuntze  
*Limonium dendroides* Svent.  
\**Limonium spectabile* (Svent.) Kunkel & Sunding  
\**Limonium sventenil* Santos & Fernandez Galvan

## POLYGONACEAE

- Rumex azoricus* Rech. fil.

## RHAMNACEAE

- Frangula azorica* Tutin

## ROSACEAE

- \**Bencomia brachystachya* Svent.  
*Bencomia sphaerocarpa* Svent.  
\**Chamaemeles coriacea* Lindl.  
*Dendriopterium pulidoi* Svent.

*Marcetella madernsis* (Born.) Svent.  
*Prunus lusitanica* L.  
    subsp. *azorica* (Mouillef.) Franco  
*Sorbus maderensis* (Lowe) Docle

**SANTALACEAE**

*Kunkeliella subsucculenta* Kammer

**SCROPHULARIACEAE**

\**Euphrasia azorica* Wats  
*Euphrasia grandiflora* Hochst. ex Seub.  
\**Isoplexis chalcantha* Svent. & O'Shanahan  
*Isoplexis isabelliana* (Webb & Berthel.) Masferrer  
*Odontites holliana* (Lowe) Benth.  
*Sibthorpia peregrina* L.

**SELAGINACEAE**

\**Globularia ascanii* D. Bramwell & Kunkel  
\**Globularia sarcophylla* Svent.

**SOLANACEAE**

\**Solanum lidii* Sunding

**UMBELLIFERAE**

*Ammi trifoliatum* (H. C. Watson) Trelease  
*Bupleurum handiense* (Bolle) Kunkel  
*Chaerophyllum azoricum* Trelease  
*Ferula latipinna* Santos  
*Melanoselinum decipiens* (Schrader & Wendl.) Hoffm.  
*Monizia edulis* Lowe  
*Oenanthe divaricata* (R. Br.) Mabb.  
*Sanicula azorica* Guthnick ex Seub.

**VIOLACEAE**

*Viola paradoxa* Lowe

**Alemmat kasvit****BRYOPHYTA**

\**Echinodium spinosum* (Mitt.) Jur. (o)  
\**Thamnobryum fernandesii* Sergio (o)

---

## LIITE III

**YHTEISÖN TÄRKEIKSI PITÄMIKSI ALUEIKSI SOVELTUVIEN  
ALUEIDEN JA ERITYISTEN SUOJELUTOIMIEN ALUEIDEN VALINTAPERUSTEET**

**1 VAIHE: Kansallinen arviointi alueiden suhteellisesta merkityksestä kullekin liitteessä I mainitulle luontotyyppille ja kullekin liitteessä II mainitulle lajille (mukaan lukien ensisijaisesti suojeltavat luontotyypit ja ensisijaisesti suojeltavat lajit)**

**A Alueen arviointiperusteet liitteessä I mainitun luontotyyppin osalta**

- a) Luontotyyppin edustavuus kyseisellä alueella.
- b) Luontotyyppin pinta-ala verrattuna kyseisen luontotyyppin kokonaispinta-alaan kansallisella alueella.
- c) Kyseisen luontotyyppin rakenteen ja toimintojen suojeluaste sekä mahdollisuudet palauttaa alkuperäinen tila.
- d) Yleisarviointi alueen merkityksestä kyseisen luontotyyppin suojelulle.

**B Alueen arviointiperusteet jonkin liitteessä II mainitun lajin osalta**

- a) Alueella elävän lajin kannan koko ja tiheys verrattuna kansallisen alueen muihin kantoihin.
- b) Kyseisen lajin ja sen elvyttämismahdollisuuksien kannalta tärkeiden elinympäristötekijöiden suojeluaste.
- c) Alueella elävän kannan eristyneisyys verrattuna lajin luontaiseen levinneisyyteen.
- d) Yleisarviointi alueen merkityksestä kyseisen lajin suojelulle.

**C Jäsenvaltiot luokittelevat näiden perusteiden mukaan alueet, joiden ne kansallisessa luettelossaan ehdottavat soveltuvan yhteisön tärkeiksi pitämiksi alueiksi sen mukaan, mikä niiden suhteellinen merkitys on jonkin liitteessä I mainitun luontotyyppin tai liitteessä II mainitun lajin suojelulle.**

**D Luettelossa osoitetaan ne alueet, joilla on jäsenvaltioiden edellä A ja B kohdan perusteiden mukaan valitsemat ensisijaisesti suojeltavat luontotyypit ja ensisijaisesti suojeltavat lajit.**

**2 VAIHE: Arviointi kansallisten luetteloiden sisältämien alueiden tärkeydestä yhteisölle**

**1 Kaikki jäsenvaltioiden 1 vaiheessa yksilöimät alueet, joilla on ensisijaisesti suojeltava luontotyyppi ja/tai laji, katsotaan yhteisön tärkeiksi pitämiksi alueiksi.**

**2 Arvioitaessa jäsenvaltioiden luetteluihin sisältyvien muiden alueiden tärkeyttä yhteisön kannalta, esimerkiksi sitä, miten ne vaikuttavat liitteessä I mainitun luontotyyppin tai liitteessä II mainitun lajin suotuisan suojelutason säilyttämiseen tai ennalleen saattamiseen ja/tai Natura 2000:n yhtenäisyyteen, otetaan huomioon seuraavat seikat:**

- a) alueen suhteellinen merkitys kansallisella tasolla,
- b) alueen maantieteellinen sijainti liitteessä II mainittujen lajien muuttoreitteihin nähden sekä se, kuuluuko alue molemmiin puoliin yhteisömaiden yhtä tai useampaa yhteistä rajaa sijaitsevaan yhtenäiseen ekosysteemiin,
- c) alueen kokonaispinta-ala,
- d) liitteessä I mainittujen luontotyyppien ja liitteessä II mainittujen lajien lukumäärä alueella,
- e) alueen yleinen ekologinen merkitys kyseisille luonnonmaantieteellisille alueille ja/tai koko 2 artiklassa mainitulle alueelle, sekä alueen ominaisuuksien luonteenomaisten tai ainutlaatuisten piirteiden että niiden toisiinsa liittymisen kannalta.

## LIITE IV

YHTEISÖN TÄRKEINÄ PITÄMÄT ELÄIN- JA KASVILAJIT, JOTKA EDELLYTTÄVÄT  
TIUKKAA SUOJELUA

Tässä liitteessä luetellut lajit on merkitty:

— lajin tai alalajin nimellä

taikka

— lajin korkeamman luokitusjärjestelmän mukaan tai kyseisen luokitusjärjestelmän tietyn osan mukaan.

Lyhenne "spp." heimon tai suvun nimen jäljessä tarkoittaa kaikkia kyseiseen heimoon tai lajiin kuuluvia lajeja.

## a) ELÄIMET

## SELKÄRANKAISET

## NISÄKKÄÄT

## INSECTIVORA

*Erinaceidae*

*Erinaceus algirus*

*Soricidae*

*Crocidura canariensis*

*Talpidae*

*Galemys pyrenaicus*

## MICROCHIROPTERA

Samtliga arter

## JYRSIJÄT

*Gliridae*

kaikki lajit (paitsi *Glis glis* ja *Eliomys quercinus*)

*Sciuridae*

*Citellus citellus*

*Sciurus anomalus*

*Castoridae*

*Castor fiber*

*Cricetidae*

*Cricetus cricetus*

*Microtidae*

*Microtus cabreræ*

*Microtus oeconomus arenicola*

*Zapodidae*

*Sicista betulina*

*Hystriidae*

*Hystrix cristata*

## PETOELÄIMET

*Canidae*

*Canis lupus* (lukuun ottamatta Dueron pohjoisenpuoleisia espanjalaisia kantoja ja 39. leveyspiirin pohjoisenpuoleisia kreikkalaisia kantoja)

*Ursidae*

*Ursus arctos*

*Mustelidae*

*Lutra lutra*

*Mustela lutreola*

*Felidae*

*Felis silvestris*

*Lynx lynx*

*Lynx pardina*

*Phocidae*

*Monachus monachus*

## ARTIODACTYLA

*Cervidae*

*Cervus elaphus corsicanus*

*Bovidae*

*Capra aegagrus* (luonnonkannat)

*Capra pyrenaica pyrenaica*

*Ovis ammon musimon* (luonnonkannat - Korsika ja Sardinia)

*Rupicapra rupicapra balcanica*

*Rupicapra ornata*

## CETACEA

Kaikki lajit

## MATELIJAT

## TESTUDINATA

*Testudinidae*

*Testudo hermanni*

*Testudo graeca*

*Testudo marginata*

*Cheloniidae*

*Caretta caretta*

*Chelonia mydas*

*Lepidochelys kempii*

*Eretmochelys imbricata*

*Dermochelyidae*

*Dermochelys coriacea*

*Emydidae*

*Emys orbicularis*

*Mauremys caspica*

*Mauremys leprosa*

## SAURIA

*Lacertidae*

*Algyroides fitzingeri*

*Algyroides marchi*

*Algyroides moreoticus*

*Algyroides nigropunctatus*

*Lacerta agilis*

*Lacerta bedriagae*

*Lacerta danfordi*

*Lacerta dugesi*

*Lacerta graeca*

*Lacerta horvathi*

*Lacerta monticola*

*Lacerta schreiberi*

*Lacerta trilineata*

Lacerta viridis  
Gallotia atlantica  
Gallotia galloti  
Gallotia galloti insulanagae  
Gallotia simonyi  
Gallotia stehlini  
Ophisops elegans  
Podarcis erhardii  
Podarcis filfolensis  
Podarcis hispanica atrata  
Podarcis lilfordi  
Podarcis melisellensis  
Podarcis milensis  
Podarcis muralis  
Podarcis peloponnesiaca  
podarcis pityusensis  
Podarcis sicula  
Podarcis taurica  
Podarcis tiliguerta  
Podarcis wagleriana

*Scincidae*

Ablepharus kitaibelli  
Chalcides bedriagai  
Chalcides occidentalis  
Chalcides ocellatus  
Chalcides sexlineatus  
Chalcides viridianus  
Ophiomorus punctatissimus

*Gekkomidae*

Cyrtopodion kotschy  
Phyllodactylus europaeus  
Tarentola angustimentalis  
Tarentola boettgeri  
Tarentola delalandii  
Tarentola gomerensis

*Agamidae*

Stellio stellio

*Chamaeleontidae*

Chamaeleo chamaeleon

*Anguidae*

Ophisaurus apodus

## OPHIDIA

*Colubridae*

Coluber caspius  
Coluber hippocrepis  
Coluber jugularis  
Coluber laurenti  
Coluber najadum  
Coluber nummifer  
Coluber viridiflavus  
Coronella austriaca  
Eirenis modesta  
Elaphe longissima  
Elaphe quatuorlineata  
Elaphe situla  
Natrix natrix cetti  
Natrix natrix corsa  
Natrix tessellata  
Telescopus falax

*Viperidae*

Vipera ammodytes  
Vipera schweizeri

Vipera seoanni (lukuun ottamatta espanjalaisia kantoja)  
Vipera ursinii  
Vipera xanthina

*Boidae*

Eryx jaculus

**SAMMAKKOELÄIMET**

**CAUDATA**

*Salamandridae*

Chiglossa lusitanica  
Euproctus asper  
Euproctus montanus  
Euproctus platycephalus  
Salamandra atra  
Salamandra aurorae  
Salamandra lanzai  
Salamandra luschani  
Salamandrina terdigitata  
Triturus carnifex  
Triturus cristatus  
Triturus italicus  
Triturus karelinii  
Triturus marmoratus

*Proteidae*

Proteus anguinus

*Plethodontidae*

Speleomantes ambrosii  
Speleomantes flavus  
Speleomantes genei  
Speleomantes imperialis  
Speleomantes italicus  
Speleomantes supramontes

**ANURA**

*Discoglossidae*

Bombina bombina  
Bombina variegata  
Discoglossus galganoi  
Discoglossus jeanneae  
Discoglossus montalentii  
Discoglossus pictus  
Discoglossus sardus  
Alytes cisternasii  
Alytes muletensis  
Alytes obstetricans

*Ranidae*

Rana arvalis  
Rana dalmatina  
Rana graeca  
Rana iberica  
Rana italica  
Rana latastei  
Rana lessonae

*Pelobatidae*

Pelobates cultripes  
Pelobates fuscus  
Pelobates syriacus

*Bufo*

Bufo calamita  
Bufo viridis

*Hylidae*

*Hyla arborea*  
*Hyla meridionalis*  
*Hyla sarda*

**KALAT****ACIPENSERIFORMES***Acipenseridae*

*Acipenser naccarii*  
*Acipenser sturio*

**ATHERINIFORMES***Cyprinodontidae*

*Valencia hispanica*

**CYPRINIFORMES***Cyprinidae*

*Anaocypris hispanica*

**PERCIFORMES***Percidae*

*Zingel asper*

**SALMONIFORMES***Coregonidae*

*Coregonus oxyrhynchus* (Pohjanmeren eräiden alueiden vaelluskannat)

**SELKÄRANGATTOMAT****NIVELJALKAISET****INSECTA***Coleoptera*

*Busprestis splendens*  
*Carabus olympiae*  
*Cerambyx cerdo*  
*Cucujus cinnaberinus*  
*Dytiscus latissimus*  
*Graphoderus bilineatus*  
*Osmoderma eremita*  
*Rosalia alpina*

*Lepidoptera*

*Apatura metis*  
*Coenonympha hero*  
*Coenonympha oedippus*  
*Erebia calcaria*  
*Erebia christi*  
*Erebia sudetica*  
*Eriogaster catax*  
*Fabriciana elisa*  
*Hypodryas maturna*  
*Hyles hippophaes*  
*Lopinga achine*  
*Lycaena dispar*  
*Maculinea arion*  
*Maculinea nausithous*  
*Maculinea teleius*  
*Melanagria arge*  
*Papilio alexanor*  
*Papilio hospiton*  
*Parnassius apollo*  
*Parnassius mnemosyne*  
*Plebicula golgus*

Proserpinus proserpina  
Zerynthia polyxena

*Mantodea*

Apteromantis aptera

*Odonata*

Aeshna viridis  
Cordulegaster trinacriae  
Gomphus graslinii  
Leucorrhina albifrons  
Leucorrhina caudalis  
Leucorrhina pectoralis  
Lindenia tetraphylla  
Macromia splendens  
Ophiogomphus cecilia  
Oxygastra curtisii  
Stylurus flavipes  
Sympecma braueri

*Orthoptera*

Baetica ustulata  
Saga pedo

ARACHNIDA

*Araneae*

Macrothele calpeiana

NILVIÄISET

GASTROPODA

*Prosobranchia*

Patella feruginea

*Stylommatophora*

Caseolus calculus  
Caseolus commixta  
Caseolus sphaerula  
Discula leacockiana  
Discula tabellata  
Discula testudinalis  
Discula turricula  
Discus defloratus  
Discus guerinianus  
Elona quimperiana  
Geomalacus maculosus  
Geomitra moniziana  
Helix subplicata  
Leiostyla abbreviata  
Leiostyla cassida  
Leiostyla corneocostata  
Leiostyla gibba  
Leiostyla lamellosa

BIVALVIA

*Anisomyaria*

Lithophaga lithophaga  
Pinna nobilis

*Unionoida*

Margaritifera auricularia  
Unio crassus

ECHINODERMATA

*Echinoidea*

Centrostephanus longispinus

## b) KASVIT

Liitteessä IV oleva b kohta sisältää kaikki kasvilajit, jotka on lueteltu liitteessä II b<sup>(1)</sup> ja sen lisäksi seuraavassa luetellut lajit.

**PTERIDOPHYTA****ASPLENIACEAE**

*Asplenium hemionitis* L.

**ANGIOSPERMAE****AGAVACEAE**

*Dracaena draco* (L.) L.

**AMARYLLIDACEAE**

*Narcissus longispathus* Pugsley

*Narcissus triandrus* L.

**BERBERIDACEAE**

*Berberis madarensis* Lowe

**CAMPANULACEAE**

*Campanula morettiana* Reichenb.

*Physoplexis comosa* (L.) Schur.

**CARYOPHYLLACEAE**

*Moehringia fontqueri* Pau

**COMPOSITAE**

*Argyranthemum pinnatifidum* (L. f.) Lowe

subsp. *succulentum* (Lowe) C. J. Humphries

*Helichrysum sibthorpii* Rouy

*Picris willkommii* (Schultz Bip.) Nyman

*Santolina elegans* Boiss. ex DC.

*Senecio caespitosus* Brot.

*Senecio lagascanus* DC.

subsp. *lusitanicus* (P. Cout.) Pinto da Silva

*Wagenitzia incifolia* (Sieber ex Sprengel) Dostal

**CRUCIFERAE**

*Murbeckiella sousae* Rothm.

**EUPHORBIACEAE**

*Euphorbia nevadensis* Boiss. & Reuter

**GESNERIACEAE**

*Jankaea heldreichii* (Boiss.) Boiss.

*Ramonda serbica* Pancic

**IRIDACEAE**

*Crocus etruscus* Parl.

*Iris boissieri* Henriq.

*Iris marisca* Ricci & Colasante

**LABIATAE**

*Rosmarinus tomentosus* Huber-Morath & Maire

*Teucrium charidemi* Sandwith

*Thymus capitellatus* Hoffmanns. & Link

*Thymus villosus* L.

subsp. *villosus* L.

**LILIACEAE**

*Androcymbium europeum* (Lange) K. Richter

*Bellavalia hackelli* Freyn

<sup>(1)</sup> Lukuunottamatta liitteessä II olevan b kohdan bryophytes.

*Colchicum corsicum* Baker  
*Colchicum cousturieri* Greuter  
*Fritillaria conica* Rix  
*Fritillaria drenovskii* Dogen & Stoy.  
*Fritillaria gussichiae* (Degen & Doerfler) Rix  
*Fritillaria obliqua* Ker-Gawl.  
*Fritillaria rhodocanakis* Orph. ex Baker  
*Ornithogalum reverchonii* Degen & Herv.-Bass.  
*Scilla beirana* Samp.  
*Scilla odorata* Link

## ORCHIDACEAE

*Orprys argolica* Fleischm.  
*Orchis scopulorum* Simsmerh.  
*Spiranthes aestivalis* (Poiret) L. C. M. Richard

## PRIMULACEAE

*Androsace cylindrica* DC.  
*Primula glaucescens* Moretti  
*Primula spectabilis* Tratt.

## RANUNCULACEAE

*Aquilegia alpina* L.

## SAPOTACEAE

*Sideroxylon marmulano* Banks ex Lowe

## SAXIFRAGACEAE

*Saxifraga cintrana* Kuzinsky ex Willk.  
*Saxifraga portosanctana* Boiss.  
*Saxifraga presolanensis* Engl.  
*Saxifraga valdensis* DC.  
*Saxifraga vayredana* Luizet

## SCROPHULARIACEAE

*Antirrhinum lopesianum* Rothm.  
*Lindernia procumbens* (Krocker) Philcox

## SOLANACEAE

*Mandragora officinarum* L.

## THYMELAEACEAE

*Thymelaea broterana* P. Cout.

## UMBELLIFERAE

*Bunium brevifolium* Lowe

## VIOLACEAE

*Viola athois* W. Becker  
*Viola cazorlensis* Gandoger  
*Viola delphinantha* Boiss.

---

## LIITE V

YHTEISÖN TÄRKEINÄ PITÄMÄT ELÄIN- JA KASVILAJIT, JOIDEN OTTAMINEN LUONNOSTA  
JA HYVÄKSIKÄYTTÖ VOI VAATIA HYÖDYNTÄMISEN SÄÄNTELYÄ

Tässä liitteessä luetellut lajit on merkitty:

— lajin tai alalajin nimellä

taikka

— lajin korkeamman luokitusjärjestelmän mukaan tai kyseisen luokitusjärjestelmän tietyn osan mukaan.

Lyhennys "spp." heimon tai suvun nimen jäljessä tarkoittaa kaikkia kyseiseen heimoon tai lajiin kuuluvia lajeja.

## a) ELÄIMET

## SELKÄRANKAISET

## NISÄKKÄÄT

## CARNIVORA

*Canidae*

*Canis aureus*

*Canis lupus* (Dueron eteläpuolella elävät espanjalaiset kannat; 39. leveyspiirin eteläpuolella elävät kreikkalaiset kannat)

*Mustelidae*

*Martes martes*

*Mustela putorius*

*Phocidae*

Kaikki lajit, joita ei mainita liitteessä IV

*Viverridae*

*Genetta genetta*

*Herpestes ichneumon*

## DUPLICIDENTATA

*Leporidae*

*Lepus timidus*

## ARTIODACTYLA

*Bovidae*

*Capra ibex*

*Capra pyrenaica* (paitsi *Capra pyrenaica pyrenaica*)

*Rupicapra rupicapra* (paitsi *Rupicapra rupicapra balcanica*)

## SAMMAKKOELÄIMET

## ANURA

*Ranidae*

*Rana esculenta*

*Rana perazi*

*Rana ridibunda*

*Rana temporaria*

## KALAT

## PETROMYZONIFORMES

*Petromyzonidae*

*Lampetra fluviatilis*

*Lethenteron zanandrai*

## ACIPENSERIFORMES

*Acipenseridae*

Kaikki lajit, joita ei mainita liitteessä IV

## SALMONIFORMES

*Salmonidae*

*Thymallus thymallus*

*Coregonus* spp. (paitsi *Coregonus oxyrhynchus* - Pohjanmeren eräiden alueiden vaelluskannat)

*Hucho hucho*

*Salmo salar* (yksinomaan makeassa vedessä)

*Cyprinidae*

*Barbus* spp.

## PERCIFORMES

*Percidae*

*Gymnocephalus schraetzer*

*Zingel zingel*

## CLUPEIFORMES

*Clupeidae*

*Alosa* spp.

## SILURIFORMES

*Siluridae*

*Silurus aristotelis*

## SELKÄRANGATTOMAT

## COELENTERATA

## CNIDARIA

*Corallium rubrum*

## MOLLUSCA

## GASTROPODA — STYLOMMATOPHORA

*Helicidae*

*Helix pomatia*

## BIVALVIA — UNIONOIDA

*Margaritiferidae*

*Margaritifera margaritifera*

*Unionidae*

*Microcondylaea compressa*

*Unio elongatulus*

## ANNELIDA

## HIRUDINOIDEA — ARHYNCHOBDELLAE

*Hirudinidae*

*Hirudo medicinalis*

## ARTHROPODA

## CRUSTACEA — DECAPODA

*Astacidae*

*Astacus astacus*

*Austropotamobius pallipes*

*Austropotamobius torrentium*

*Scyllaridae**Scyllarides latus*

## INSECTA — LEPIDOPTERA

*Saturniidae**Graellsia isabellae*

## b) KASVIT

## ALGAE

## RHODOPHYTA

## CORALLINACEAE

*Lithothamnium coralloides* Crouan frat.*Phymatholithon calcareum* (Poll.) Adey & McKibbin

## LICHENES

## CLADONIACEAE

*Cladonia* L. subgenus *Cladina* (Nyl.) Vain.

## BRYOPHYTA

## MUSCI

## LEUCOBRYACEAE

*Leucobryum glaucum* (Hedw.) Ångstr.

## SPHAGNACEAE

*Sphagnum* L. spp. (paitsi *Sphagnum pylasii* Brid.)

## PTERIDOPHYTA

*Lycopodium* spp.

## ANGIOSPERMAE

## AMARYLLIDACEAE

*Galanthus nivalis* L.*Narcissus bulbocodium* L.*Narcissus juncifolius* Lagasca

## COMPOSITAE

*Arnica montana* L.*Artemisia eriantha* Ten*Artemisia genipi* Weber*Doronicum plantagineum* L.subsp. *tournefortii* (Rouy) P. Cout.

## CRUCIFERAE

*Alyssum pintadasilvae* Dudley.*Malcolmia lacera* (L.) DC.subsp. *gracilima* (Samp.) Franco*Murbeckiella pinnatifida* (Lam.) Rothm.subsp. *herminii* (Rivas-Martinez) Greuter & Burdet

## GENTIANACEAE

*Gentiana lutea* L.

## IRIDACEAE

*Iris lusitanica* Ker-Gawler

## LABIATAE

*Teucrium salviastrum* Schrebersubsp. *salviastrum* Schreber

## LEGUMINOSAE

*Anthyllis lusitanica* Cullen & Pinto da Silva  
*Dorycnium pentaphyllum* Scop.  
    subsp. *transmontana* Franco  
*Ulex densus* Welw. ex Webb.

## LILIACEAE

*Lilium rubrum* Lmk  
*Ruscus aculeatus* L.

## PLUMBAGINACEAE

*Armeria sampaio* (Bernis) Nieto Feliner

## ROSACEAE

*Rubus genevieri* Boreau  
    subsp. *herminii* (Samp.) P. Cout.

## SCROPHULARIACEAE

*Anarrhinum longipedicelatum* R. Fernandes  
*Euphrasia mendonçae* Samp.  
*Scrophularia grandiflora* DC.  
    subsp. *grandiflora* DC.  
*Scrophularia berminii* Hoffmanns & Link  
*Scrophularia sublyrata* Brot.

## COMPOSITAE

*Leuzea rhaponticoides* Graells

---

## LIITE VI

## KIELLETTYT PYYNTI- JA TAPPOMENETELMÄT JA -VÄLINEET SEKÄ KULJETUSVÄLINEET

## a) Valikoimattomat menetelmät

## NISÄKKÄÄT

- sokeiden tai runneltujen eläinten käyttäminen houkuttimina
- nauhurit
- sähköiset ja elektroniset tappo- tai tainnutusvälineet
- keinovalolähteet
- peilit ja muut häikäisevät laitteet
- kohteita valaisevat laitteet
- yöllä ampumista varten tehdyt pimeänäkölaitteet, joissa on elektroninen kuvan suurennin tai kuvan muunnin
- räjähteet
- toiminnaltaan tai käyttötavaltaan valikoimattomat verkot
- toiminnaltaan tai käyttötavaltaan valikoimattomat loukut
- varsijouset
- myrkyt ja myrkky- tai nukutussyötit
- uloskaasuttaminen tai -savustaminen
- puoliautomaatti- tai automaattiasheet, joiden lippaaseen mahtuu enemmän kuin kaksi panosta

## KALAT

- myrkyt
- räjähteet

## b) Kuljetusmenetelmät

- lentokoneet
  - moottoriajoneuvot
-